

Denna text är
ocr-tolkad. Det
innebär att du kan
söka i dokument.

Stavfel kan
förekomma.

ÅTERBLICK

ÖFVER

FEMTON ÅRS MISSIONSARBETE

VID HVITA BERGEN I STOCKHOLM

FRÅN HÖSTEN 1876 TILL HÖSTEN 1891.

Pris: häft. 50 öre; klotb. 1 kr.

ÅTERBLICK

ÖFVER FEMTON ÅRS MISSIONSARBETE

VID HVITA BERGEN I STOCKHOLM

FRÅN HÖSTEN 1876 TILL HÖSTEN 1891

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET,
1891.

Vare dessa blad ett tackoffer!

*"Lofva Herren, min själ, och
förgät icke hvad godt han har
gjort dig." Ps. 103: 2.*

Missionen vid Hvita Bergen.

"Ända hitintills har Herren
hulpit oss." 1 Sam. 7: 12.

"Första anledningen till denna verksamhet var den andliga och lekamliga nöd, som herskade bland befolkningen i Stockholms utkanter. Under vintern 1874—1875 samlades några liktänkande vänner för att rådgöra om någon utväg att afhjelpa denna nöd. De bådo *honom*, som kommit för att uppsöka och frälsa det som är förtappadt, att visa dem *sin väg*. Denna bön blef hörd. En person var villig att utan lön göra husbesök, och en liten syförening bildades, som hade till syfte att samla medel till en bibelqvinns underhåll. Ur detta första utsäde uppspirade inom kort den första frukten. Det dröjde icke länge förrän behovet af ett *hem* för bibelqvinns utbildning tydligt framträdde.***) Åter framlades saken i bön inför *honom*, som har all makt i himmelen och på jorden och som böjer meo-niskors hjertan—såsom vattubäckar. Man bad Herren att, om saken var ifrån honom, han måtte förse med personliga krafter, hus, penningar, ja, med allt som behöfdes för att fylla de många behofven vid ett sådant företag.

Denna bön besvarades på ett märkligt sätt. Personliga krafter förslogos och en man***) befanns villig att för detta ändamål inköpa och hyresfritt upplåta ett litet hus i en vid denna tid ganska illa känd trakt af Stockholm, nemligen Hvita Bergen, der dryckenskap, slagsmål, ja t. o. m. knifstyng icke voro sällsynta.

Sjelfva nyårsnatten 1875—1876 kom, i full snöstorm, ett gående bud med telegram till den föreslagna

*) Ur Ansgarius för 1886. **) Byggmästare C. H. Hallström.

förestånderskan,*) som vistades på landet, att huset 28 Nya Gatan (nu 104 Skånegatan) var för ändamålet inköpt. Denna underrättelse mottogs icke utan ganska mycken inre nöd och kamp. Å ena sidan syntes henne just den omständigheten, att ett lämpligt hus i en passande trakt hyresfritt upplåts, bevisa att saken var från Herren. Å andra sidan syntes företaget för mången såsom rent af en galenskap. Hennes ålder var 50 år; hennes hufvud, genom mångårigt skolarbete, ganska angripet — skulle hon våga att, utan menckliga, stöd, utan penningar, endast i förlitande på lefvande Gud, börja ett vid den tiden i vårt land så litet förstådt arbete? Trosprofvet var icke lätt. Hon hade länge hört Herren till och erfarit hans nådefulla hjälp och bönhörelse i mycket, men hon hade icke haft öfning uti att se Herren i händerna stund för stund, beroende af honom *allena* för så väl andliga som lekamliga behof — skulle hon våga det? Då steget slutligen efter mycken bön togs, skedde det icke med stor trosfrimodighet utan med mycken bäfvan. Att Herren detta oakadt nu i 15 år härligen hulpit, det länder hans namn till ära och pris. "Det som *intet* är, har Gud utvalt," 1 Kor. 1: 27, 28. Han vill bruka det som är *soft*. O, huru ljuflig han är!

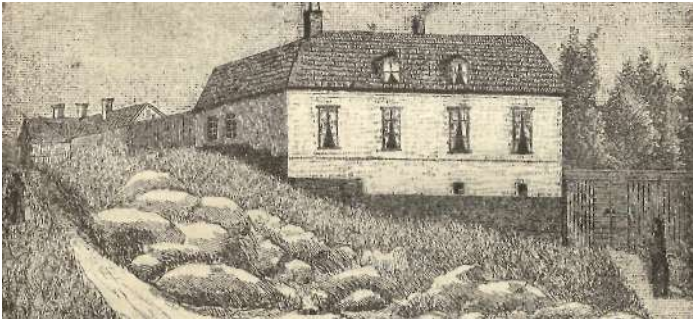
Det inköpta huset fick icke tillträdas förrän sommaren 1876 och behöfde, innan det kunde begagnas, en grundlig reparation, som ock verkställdes af dess välvillige egare. Under tiden gjorde förestånderskan en resa till England för att inhemta åtskilligt af vara trosyskon der, som länge öfvat dylik verksamhet. Derunder åtnjöt hon många prof af Herrens ledning och omvårdnad, och var denna resa en dyrbar förberedelse till hennes blifvande kall. Ty att icke endast sjelfva huset behöfde iordningställas, utan äfven de personer beredas, som Herren der skulle bruka, är lätt att förstå för den som något känner Herrens sätt att gå till väga.

Den första gåfva, som skänktes till arbetet, var 6 kronor, gifna af en vän i Göteborg. Många större summor hafva sedan, genom Guds nåd, blifvit gifna, men knappast någon så trosstärkande som denna "grundplåt."

*) Elsa Borg.

Utdrag ur bref från förestånderskan till förtroliga vänner, belysa arbetets början och utveckling.

"I november 1876 inflyttade vi, jag och den första bibelqvinnan, i *bibelqvinnohemmet*. Hl vad mötte oss här? En tom börs, tomt skafferi, en tom vedbod, ofullbordad reparation med murbruk och fukt.... Herren pröfvade oss om vi voro villiga att byta om lefnadsvanor för *hans* skull, som gaf sitt lif för oss. Första tiden var mycket pröfvande: det nödvändiga fattades; helsan höll på att

Bibelqvinnohemmet.

gifva vika till följe af den ovana dieten . . . Om verket icke börjat i *Jesu namn*, hade dessa stötestenar varit alltför stora. Nu förde Herren igenom sitt påbegynta verk. All ära vare hans!

Herren vare lof, det fattades icke heller uppmuntringar. Hemmets första gåfva inom egen härd: flera för hand väl textade bibelspråk uppfyllde oss med tack och lof. Det första: "*Gud är när dem derinne*" var just hvad vi behöfde för vårt hem. Det andra: "*Öknens och*

ödemarken skall lustig vara" togo vi såsom en borgen och ett löfte för vårt arbete. En dyrbar stund firades den aftonen i hemmet under bön och sång.

En annan af förstlingsgåfvorna skola vi icke heller glömma. Tre unga flickor, som sjelfva arbetade för sitt uppehälle, buro till hemmet en korg med potatis samt 3 kronor och derjemte ett bibelspråk skrifvet för hand: "All eder omsorg kasten få Herren, ty han har omsorg om eder." Språket var helt litet, men med hvilken glädje uppsattes det icke på väggen i hemmets lilla samlingsal, der det satt under flere år och ännu sitter, ehuru i förändrad form".

D. 2 dec. 1876. "Herren bevisar sig trofast emot oss och uppfyller vår nödtorft, men visst har jag fått stafva på språket: "Nedbryta har sin tid." Detta ha vi att vänta, då Herren sätter oss till någon liten ny teg af sin vingård, men *sättet* är alltid nytt och oväntad! Visst är emellertid att han hjälper. En kär vän bar flere gånger till oss mat de första dagarna. Af våra vänner på norr, hvilka bildat en syförening, fingo vi handdukar och lakan och öfver 100 kr. i penningar m. m; sålunda var vägen redan något jemnad, då husmodren*) och en tjeriarinna (som erbjöd sig att tjena utan lön) samt de öfriga bibelqvinnorna anlände.

Det var en stor glädje, då det nya hemmet kunde invigas d. 22 och 23 nov. Festen varade i två dagar. Våra vänner från norr voro närvarande, och våra grannar inbjudna: gamla, döfva, halta m. fl. En lam gumma hemtades af bibelqvinnorna, nästan med lifsfara, på en kälke öfver de hala bergen, men de voro hjertans glada att få vara "en liten häst åt Gud". Guds ord talades väldigt och traktering uteblef icke. — Alla öfverståndna mödor voro glömda, då vi nu nått det första målet: att få inbjudna våra grannar att höra lifvets ord."

Dertill fanns icke den tiden så många tillfällen som nu, och våra grannar sökte icke efter att få höra det, der det fanns.

D. 15 dec. "Det kall vår Fader gifvit oss är öfvermåttan stort. Häromdagen tog en af bibelqvinnorna

*) Maria Sasse.

hem ett barn alldeles fullt af sår och ohyra och gjorde henne ren, så att hon sken som en liten sol, då hon gick hem, och hon är nu så flitigt här vid bönestunderna. Vi hafva sådana alla onsdagsaftnar, och då är bår redan alldeles öfverfullt af våra hemlösa, eländiga grannar. I morgon ha vi vår 3:dje fattigbjudning, denna gång bestoad af fattiga barn på Göksholm, som då bedja för oss.

Söndags e. m. har jag en klass större flickor, som är mycket kär; då höra många gamla på. Jag ömmar mycket för gesällerna här omkring. De höra aldrig Guds ord, och ingen söker reda på dem. Vi ha mycket missionsarbete i tankarne, men kunna ej börja strax med allt, helst reparationen ännu icke är afslutad. Våra bibelqvinor äro flitigt ute på hus- och sjukbesök; de blifva ej ofta afvisade, och många fråga hvarför de ej kommit förr. Kallelse att besöka sjuka få de ganska ofta, och Gud välsignar dessa besök. Maria S. och jag ha ock varit ute på busbesök, det var ganska kärt".

D. 13 jan. 1877. "En sådan böneveckan har jag aldrig haft, aldrig förr sett Jesus af Nasareth så draga fram. O, jag vill ej byta bort dessa Hvita Berg med sin ohyra, sin smuts, sina illaluktande bebyggare mot *något* ställe på jorden. Intet palats kan jemföras med detta halfärdiga hus, der jag ännu ej fått ett eget rum, men o, här är godt, ljuft, dyrt att vara, och här bor visserligen *Gud* med kraft att föra själar från mörkret till sitt underliga ljus. Nu i böneveckan hafva vi öfverfullt med folk hvarje qväll. Vi ha först kl. 5 en klass af öfver 40 ostyriga gatpojkar, hvilka börja komma redan kl. $\frac{1}{2}4$; om de få. Kl. $\frac{1}{2}7$ kommer mycket folk, af alla åldrar. De gå aldrig förrän nära kl. 10, så nog ha vi bråkigt, men Herren skall ha juveler i sin krona. Våra åhörare äro just af det slag vi önskat nå, sådana som icke besöka någon plats, der Guds ord predikas. Här ser man en halffull gesäll sitta vid dörren, spotande snus och talande för sig sjelf temligen högt, så att han måste tystas ned. Der sitter en qvinna med ett lättfärdigt uttryck i sitt ansigte, klädd i något mellanting af tække, kofta eller sjal. öfver hennes ansigte jaga skyar af skam och nöd, afbrytande det vanligen likgil-

tiga uttrycket. Hon har fallandesot — men hennes yngsta barn är den täckaste lilla varelse, som ej släppt modren förrän hon följt henne att "höra om Jesus". Här sitter vidare en affallen kristen, bunden sedan flere år i dryckenskapslasten, en stor tyrann för hustru och barn. Nu sitter han med nedböjdt hufvud och hör evangelium. Han säger: "Jag kan icke tro," men kommer ändå; han dricker ej nu. En qväll flög en ljusning öfver hans om synd vittnande anletsdrag, då vi sjöngo Sankeys sång om Herden, som hörde fårets rop i öknen, och han sade på eftermötet: "Jag tror Gud' tänker taga mig med våld." På eftermötet stämmer en bagargesäll i sin mjöliga drägt upp en lofsång för syndernas förlåtelse. En annan yngling, en affälling, lyssnar uppmärksamt; jag tror han tagit vid tron. Han ser så glad ut att höra om Jesus. Ungefär en 3:djedel af dem som äro på våra möten bo i uthus eller lusthus utan eldstäder. O, hvilken skriande nöd! Vi hafva 2 å 3 talare här hvarje qväll och ibland eri särskild för våra vilda ynglingar. Jag betviflar att de i London kunna vara värre. De ge ut skrattsalfvor och göra tvärtemot hvad vi säga, och då de sjunga skrika de så att örhinnorna kunna sprängas. En afton bjödös de på smörgås; då voro de en smula bättre.

Våra grannar börja nu hitta hit i *allehanda* behof af mat, kläder, vedpoletter, penningar m. m. Hittills har oss intet fattats, utan vi hafva nästan dagligen fått dela med oss åt dem som intet hafva. Ibland frågar förnuftet: Går detta an? Hvar skall det sluta? men tron svarar: "Herren är rik öfver alla dem som åkalla honom." "Säll är den som låter sig vårda om den fattige," säger Herren. Bedjen för oss och våra grannar!"

D. 6 februari 1877. "Knappt är morgonbön slut förrän våra grannar infinna sig. I dag kom en gumma med ett par byxor; jag förstod ej strax om meningen var att jag skulle köpa dem, men så var det icke, utan *hon* ville köpa byxorna åt sin man och "*låna*" pengar dertill af mig! O, hvad det är svårt att veta gränsen för att "*gifva*" och "*låna*"- åt dem som begära och, efter hvad vi kunna dömma, verkligt behöfva. (Om

allt ändå kallades vid sitt rätta namn, men här vid Hvita Bergen märka vi att med "låna" egentligen menas "gifva".)

Derefter hade vi besök af en jude, en bekant sedan böneveckan; han synes öppen för Guds ord och hör gerna påpekas att *Jesus af Nazaret är Messias, den Smorde*.

Strax derefter fingo vi besök af en ung norrman, som ofta besöker våra möten; han är sjöman, har ett älskligt utseende; han har alltid varit så tyst, när jag talat vid honom, men vi hade på annat håll fått veta att han länge dagligen förgäfves sökt arbete. Jag skref då med honom till föreståndaren vid ynglingaföreningens herberge och bad denne om möjligt skaffa ynglingen arbete. Derifrån återkom han, nu alldeles strålande glad, berättade helt öppenhjertigt huru "bange" han stått vid dörren, men huru en herre kommit och uppmuntrat honom att gå in och huru glad han blef, då herr H. lofvat skaffa honom arbete och taga honom från det grufliga "Sodom", der han nu bor i vårt granskap".

D. 6 mars 1877. "En dag räknade vi gummorna, som besökt oss, de voro 12. Elfva hade lekamliga behof. Den tolfte hade bekymmer öfver sina synder och gret öfverfjudt. Hon fröjdar sig nu öfver Guds nåd. Så uppmuntrar Herren oss ibland, så att vi icke uppgifvas.

Vi äro nu 10 personers hushåll och få åter vandra litet mera *i tro utan att se*, sedan vi en tid sett hans öfverflödande nåd och rikedom, både andligen och lekamligen. Men oss skall intet fattas. *Herren förser*".

D. 12 april 1877. "På sammankomsterna trampa folket nästan på hvarandra och imman rinner från väggarne i förstugan. Herren har i nåd åter låtit en besökelsevind nå oss. Marie Bebådelsehelgen var välsignad. En yngling kom till lif, som sedan följt Herren. Många voro bekymrade — men grufligt bråkar vårt "krogfolk" på bönestunderna. Då jag ute på gatorna hör berusade karlar, tänker jag: "detta är riktiga hemlandstoner", fast icke af ljufligare slag. Dock förskräcka de mig icke nu; jag får instämma med Lidner: "Hvarhelst en usling fins, är han min vän, min bror." Så kan Gud böja hjertat — fast nog tröttnar man ibland, men då gifver Herren någon uppmun-

tran. Så sade en förut kärf och butter grannqvinna härom dagen med tårar: "Jag ser att *detta* är af Gud, eljes hade ni tröttnat längesedan". "Herren gifver de trötta kraft!"

D. 8 dec. 1877. "Många erfarenheter hafva varit bittra nog och vi ha fått se huru väl förmaningen behöfves att "icke ledas vid", då vi göra godt. Den der bittra roten "ledas vid" växer mycket fort och har djupa rötter, men *ett läkemedel* finnes, som heter: *göra allt Herranom*. O, vår Gud, lär oss denna saliga konst! Vi hafva t. ex. hjälpt en skomakare, som, med familj, under 2 år bott i ett vedskjul. Tillståndet der var ömkligt att skåda; ett af barnen var förstördt i sina fötter af kylan o. s. v. Vi skaffade dem mattor på det kalla golfvet och kring de kyliga väggarna, jemte en fotogénspis, och månade om dem på bästa vis, så att de kommo fram genom vintern. På våren skaffade vi dem ett ordentligt rum och betalade hyran i förskott för 3 månader. Men hvad händer? Mannen tog nu inneboende, hvilka, tillika med honom sjelf, hängåfvo sig åt dryckenskap. Då jag, för att skaffa honom arbete, beställde ett par kängor af honom, brydde han sig ej en gång om att gömma *måttet* dertill! . . . Då de tre månaderna voro förlidna, måste han åter lemna sitt treniga rum, och han har sedan icke en enda gång kommit på våra möten. Ej nog härmed: hustrun kom en dag upp i vredesmod, sägande att alltsammans var mitt fel, som skaffat dem det nya rummet, ty "medan de bodde i skjulet tog mannen blott då och då en sup för att hålla sig varm"! Sådana erfarenheter äro särdeles tålamodspröfvande, ja, kylande. Man blir ju "försigtigare" genom sådant, men fara är att man blir *så* försigtig att man förlorar lusten att hjälpa. O, hvad vi behöfva *ny* nåd för att icke förtröttas!*

Nyårsafton 1877. "Söndagen före jul hade vi granen tänd för söndagsskolebarnen, då de fingo te och små taflor och sågo helt förnöjda ut.

Vi hade icke *öfvermåttan* brådt till julen; vi kunna ej städa så väl, ty vi få genast likadant, dock kännes trefnaden så mycket större, då vi få snyggt och rent. Så fingo vi nu skura sjelfva julafton; o, så skönt få

bort smutshögarne för den dagen! Redan snyggheten var en fest i och för sig. Vi fingo ock erfara hvilken stor nåd det är att få meddela glädje och sprida trefnad. Julklappar fingo vi ock allesammans.

Till julottan gingo vi alla. Sedan sjöngo, läste och samtalade vi här hemma om det ena nödvändiga. På aftonen hade vi möte här. Annandagen hade vi en bjudning för judar, bekostad af Israels mission.

Vi äro nu 19 personers hushåll i maten; dertill äter vår vedhuggare här, då han arbetar. En fattig qvinna äter här dagligen tills vidare. En annan hvar söndag. Andra allt emellanåt. Hushållet växer! Nog är det ett under huru det räcker till åt oss. När jag ser de fullsatta borden med så många hungriga munnar, tycker jag min Fader bevisar sig så stor i sin omsorg om oss. Detta år, som nu flytt, har varit ett af mina lyckligaste år — ett af mina *stillaste*, fridfullaste år, med så mycken hvila till kropp och själ, så liten oro, slitning, brådska, att det är förunderligt. Af Herren är det skedt och är ett under för mina ögon. Ej i det yttre utan i *hertats stillhet* ligger skilnaden."

D. 8 febr. 1878. "Samme trofaste Gud! Jag känner mig så lycklig här i det arbete min Fader mig betrott. Visst finnes ju här törne och tistel, *han* har ju sagt att jorden måste bära sådant, men det är som om de förlorat sin udd, och, om de stingas, lages såret så fort, ty *blodskällan* är så *vid* och *djup*, och min Herres närvaro och ljufiighet så stor, att de små myggbetten märkas på det hela så litet, om det ock svider strax. Jag vill ropa ut hans lof, som förlössat mig med sitt blod och åtagit sig *mina bördor!* Det är utesägligen stort — en försmak af den tillkommande världens frihet, lofvadt hans heliga namn!

Rundtomkring oss finnes dock jämmer nog. Den gränslösaste osedlighet råder bland våra grannar, men det finnes ock Själur, som lida deraf och verkligen känna sig i bojor och tvång, hvarur de längta. Ibland synes dock eländet så stort, att man tycker det är fruktlöst att börja röra deruti, men Herren vill dock att lifvets säd skall utsås *öfverallt*.

Våra ynglingar äro makalöst svåra. Under min

söndagsskola sist, öppnades dörren och en *stor* snöboll kastades in så häftigt, att vi fingo hvar och en sin del deraf. Stackars piltar, de gå snällt *sin* herres ärender! Härom dagen barrikaderade de bland annat dörren ut till förstugan, så att ingen kunde komma ut. Ja, de buro sig så illa åt att det icke kan omtalas. Vi hade på qvällen en rådplägning om hvad vi skulle taga oss till med dem. Vi hade många förslag, såsom att tillkalla polis m.m., men på natten fick jag af Herren ett annat förslag, som följande morgon enhälligt antogs, nemligen att samma e. m. hafva *kaffekalas* och dit inbjuda endast *en* — en af hufvadmännen, bevisa honom all möjlig vänlighet och uppmärksamhet och söka roa honom på allt upptänkligt sätt. Sagdt och ,gjordt. Förslaget sattes i verket och lyckades förträffligt. Vi fruktade, att han skulle ana oråd och ej komma, men han trodde det var en vanlig gossbjudning, och, då han kom underfund med att han skulle bli *allena*, var det för sent att gå sina färde. Han inbjöds genast till det välförsedda kaffebordet, men han darrade på handen och såg flat ut. Sedan förevisade jag stora bibeltaflor med enkel tillämpning och bibelqvinnorna sjöngo i stämmor, och han såg helt intresserad ut. Jag hoppas det ej skall bli utan frukt. Vi ha fått så på hjertat att bedja för honom. I morgon ämna vi ha kalas för den andre. Vi våga ej taga mera än en i sänder."

1). 28 febr. "Herrens ord skall icke komma fåfängt tillbaka. Några af de vildaste ynglingarne hafva stillat sig. Våra bönestunder få vara så ostörda. Herren vare lofvad för all hans nåd. Några af våra värsta oro-stiftare hafva gått in i nykterhetsföreningen. En af dem har för närvarande till förtjenst att på målarakademien tjena som modell, föreställande "honom, som for röfvere kommen var". En annan af våra grannar, en äldre man med grått skägg, föreställer "den barmhertige Samariten".

Vi ha nu börjat en liten ny gren af vår mission, nemligen att gå i de värsta nästena på söndagsförmidagane för att läsa och sjunga. Vi skickade bud på förhand och — hvad tycks, ett kök, som väl ej varit skuradt på åratal, befanns hafva varit i beröring med skurbaljan.

Tänk hvilken vinst om ej någon annan! Väggarne voro öfverdragna med *mögel*, som gaf ifrån sig en sådan lukt, att det kändes på våra kläder hela dagen. I början skramlades gruffligt i rummet bredvid och talades högt och ljudeligt, men efterhand kom den ene efter den andre in, omkring en 6, 7 stycken. De fingo åtminstone icke supa den stunden, och barnen, om inga andra, gladda sig. Vi fingo löfte att komma igen."

Under tiden räckte bibelqvinnorna en hjälpsam hand, hvar de kunde, åt våra fattiga grannar, och månet torftigt hem fick ett förändradt utseende och mången sjuk lättnad genom deras flitiga händer. De fingo äfven den glädjen att få se huru mer än en förut fridlös själ fick fara hem i frid; äfven antog mången moder med glädje anbudet att höra Guds ord medan bibelqvinnan tog hennes plats vid det späda barnets vagg. Soppkokning m. m. åt de sjuka och fattiga] har ock utgjort en dryg del af arbetet. En julafton kokades gröt af 32 % gryn och 25 k:r tjärnmjök, som dels hemtades af våra grannar, dels bortbärs af bibelqvinnorna, men då det måste ha en gräns, uppväcktes mycken afund och förtrytelse hos dem för hvilka det icke räckte till. Sålunda fingo vi ju icke så sällan se att ovislighet blandade sig i vår ifver att hjälpa, och lexorna voro ej alltid så lätta att lära. Ett exempel: vi hoppades att våra grannars sedlighetskänsla skulle väckas genom att de som lefde tillsammans uppmanades att ingå äktenskap, och till sakens befrämjande firades på hemmet med stor högtidlighet tvenne bröllop, det sista ett dubbelbröllop, men snart märkte vi att det blef utan verkan. Ett par af familjerna ansågo sig nemligen härigenom ha gjort oss en så stor tjänst, att vi voro skyldiga att underhålla dem. Den ena af "brudarnas" kappa utlöstes länge hvar lördag, på det hon på söndagen skulle kunna gå och höra Guds ord — men insattes hos pantlånaren regelbundet hvarje måndag o. s. v. Med den första familjen gick det ändå sämre. Mannen, förut en fästningsfånge, fick åtskilliga gånger

åter förpassas till "Tjurkön" och skref hvarje gång derifrån mycket "uppbyggliga" bref, sägande sig nu verkligen ha kommit på en bättre väg. Hans sista "mandat" förskrifver sig från en sednare tid. Han berättade då en dag med flödande tårar om sin hustrus död på Maria sjukhus och bad om begrafningshjälp. — — Några dagar derefter gick hustrun, frisk och färdig, förbi.

Men icke alla erfarenheter voro bedröfliga, Herren vare pris! Våra "modermöten" för fattiga grannkvinnor hafva verkligen omfattats med tacksamhet, och vi hafva fått se varaktiga frukter deraf. De få sy linnen m. m., åt sig sjelfva, få tyget något billigare och få plaggen tillklippta. Under tiden få de höra Guds ord och sång samt någon praktisk, kristlig berättelse och få någon enkel traktering. För tygets betalande få de efter hand insätta någon liten skärf, som de kunna aflägga, hvilket nog bokföres. Först då plagget är färdigt och betaladt, får det hemtagas.

Dessa stunder värderas af de flesta som verkliga högtidsstunder, hvaråt de hela veckan glädja sig. Denna gren af arbetet har fortgått under alla dessa 15 år med tilltagande intresse och välsignelse.

Våra fattigaste grannar inbjödos de första åren icke sällan på s. k. "fattigbjudningar" i vår lilla sal, der de undfågnades med risgrynsgröt, mjölk och b/vetebröd. Dessa bjudningar hörsammades med stor begärlighet och förvärfvade vårt hem titel af "grötkapellet" och inbjudningskortet namn af "grötlappar". Vid dessa bjudningar hafva korta föredrag hållits och andliga sånger sjungits.

En icke liten del af bibelkvinnornas tid användes och samtidigt att ändra och laga äldre kläder, skänkta till hemmet för att bortgifvas. Dock har tålmodet härvidlag icke sällan, blifvit satt på prof, då de skänkta plaggen, tvärt emot gifvet löfte, blifvit lemnade till pantlånanen i stället för att begagnas. Fall finnas visserligen då verklig nöd tvingar härtill, men lättja och likgiltighet kunna göra det till en vana att rent af värdera skänkta persedlar efter hvad de kunna inbringa hos pantlånanen.

Ströblad och småskrifter hafva flitigt blifvit utdelade, benäget skänkta af Ev. Fosterlandsstifvelsen år efter år samt en del tryckta genom hemmets försorg.

Under senare delen af vintern hafva bibelqvinnorna haft undervisning i erforderliga ämnen.

Att tiden under allt detta varit *väl* upptagen är lätt att föreställa sig — isynnerhet som hemmet de första åren, jemte all yttre verksamhet, upptog och för längre eller kortare tid inrymde så många hemlösa qvinnor som möjligen kunde ske. Sjuka, ja äfven sinnessjuka, barnaföderskor, tjenstlösa tjenarinnor m. fl. blefvo efter hand intagna. Detta var icke allenast i och för sig besvärligt utan medförde äfven den olägenheten att vårt hem blef belägradt af en här af hemlösa personer, t. o. m. från hufvudstadens aflägsnaste tullar, hvilka stundom framställde sin begäran om herberge på ett temligen oförsynt sätt, men åter stundom voro i så synbar skriande nöd, att det syntes oss slitande att säga nej.

Att förskämd luft, ohyra m. m. utgjort besvärligheter är naturligt, dock har detta varit lättare att afhjelpa än en del af våra tillfälliga "gästers" lättja jemte obändiga olydnad m. m. Men vi hafva också fått rika uppmuntringar, Herren till pris. En lappflicka, som kom till hemmet från en dålig husbonde, hvilken roffade hennes lön, fick en bra tjenst och bereddes sedermera tillfälle att återvända till sin hemort, der hon fick en god plats. Tre unga flickor, 10 till 12 år, som voro på hemmet den första vintern, hafva blifvit tillvaratagna och fått god vård, m. fl. exempel.

För dessa nådesbevis så väl som för alla andra utsägliga välgerningar vi fått emottaga, vilja vi af hjertat säga vår himmelske Fader ett ödmjukt tack, lof och pris. Vi äro alltför ringa till all hans nåd och trofasthet!

Här torde någon fråga: *Huru underhållas hemmet med sina många invånare och ständigt växande utgifter?*

Som vi redan sett, voro utsigterna vid arbetets början icke stora, men vi hafva, icke allenast under det första året, utan under alla de 15 år arbetet fortgått,

fått erfarra att *Guds löften äro tillförlitliga vexlar*. Det femtonåriga missionsarbetet Herren låtit oss hafva vid Hvita Bergen är en sammanhängande kedja af bönhörelser. Dessa år äro fulla af Guds under. För hvarje år nya behof och för hvarje behof ny nåd, nya bevis på vår Guds trofasthet. Det stärker tron och fröjdar hjertat att erfarra huru Herren gjort och gör menniskor villiga att komma oss till hjälp. Stundom har väl hjälpen dröjt, men mången gång har den kommit strax, ja redan medan vi gemensamt gjort våra begär kunniga inför vår Gud. En gång, just som vi stigit upp från bönen, knackade det på dörren och ett bref utan namn lemnades, innehållande 500 kronor. En bland våra första gåfvor var en sändning från "fyra bröder" — ett helt litet lass med många slags gryn m. m. O, huru välkommet! Hvarje höst, då "den lilla hästen" kört in på gården, har det uppfyllt våra hjertan med glädje och lof. För de ständigt växande behofven hafva motsvarande gåfvor kommit i penningar och i natura, tillräckliga att icke allenast uppehålla vårt stora hushåll, utan äfven att spisa de hungriga, kläda de nakna, värma de frysande m. fl. bland våra grannar. För allt detta vilja vi *af hjertat gifva vår Fader ära och pris!*

Det är omöjligt att i något stycke bero af Herren utan att derigenom komma i förtroligare bekantskap med honom. Man blir icke lätt frestad att läsa bordsbönen blott som en tom form om man verkligen beror af *honom* för dagligt bröd — detta så mycket mer ifall många blifvit anförtrödda åt ens vård. Detta förtroliga umgänge med Gud, då man i barnslig tillit framlägger behofven för honom och i glad trosvisshet väntar svar, befriar från oro för framtiden, icke af okunnighet öfver behofvens storlek, utan af bekantskap med *honom*, som säger: »*Sörjen icke för morgondagen.*» »*Han har omsorg om eder.* Vi behöfa trons öfning för att se att Guds löften verkligen äro tillförlitligare än vextrarne i en jordisk bank, ja, för att fatta att de äro gifna åt oss för att uttagas just i mån af behof. Allt lefvande behöfver rörelse och näring. Den tro, som hår sitt ursprung och sin näring vid *horset*, är lefvande och behöfver öfning antingen inom det ena eller andra området. Saliga vi om vi hålla ut

i tron, då hjälpen *synes dröja* — vi få då erfara en så mycket härligare hjälp. Då vi bedja i *Jesu namn* och vandra i lydnad för hans bud, kommer hjälpen, fastän ofta på ett aldeles oväntadt sätt. Man har berättat om en fattig trossyster, som satte ett *p* (pröfvadt) bredvid hvarje bibelspråk, hvars kraft och sanning hon erfarit. Huru många språk skulle vi icke, under dessa 15 år, kunnat på detta sätt underskrifva! Den i börens skola väl förfarne Georg Muller anmärker: "Ofta har ett nytt svar på bön i lekamliga ting varit medlet att vederqvicka min själ och uppfylla mig med mycken glädje".

Missionsarbetet vid Hvita Bergen har från början haft en tvåfaldig uppgift: 1) att räcka en hjälpsam hand åt nödens och lastens barn, 2) att fostra kristna qvinnor för detta arbete.

Innan vi följa det förstnämnda arbetets vidare utveckling till en mera ordnad verksamhet, vilja vi taga en kort öfverblick öfver den gren deraf, som utgått från kursen för bibelqvinnors utbildning, hvilken Herren af nåd under 15 år låtit fortfara och förökas. Likasom arbetet i sin helhet, hade ock denna gren en mycket ringa begynnelse. Af de 5 elever, som genomgingo den första kursen, hade en i sin ungdom mistat sin högra hand i ett tröskverk, en var nära blind, tvenne för öfrigt klena till helsan. Den enda som hade full arbetskraft och som var själen, så väl i missionsarbetet som de husliga sysslorna, var husmodren — fröken Maria Sasse. Det var derföre ett icke så litet trosprof, då hon år 1880 lemnade hemmet och ingick i äktenskap. Herren ville härigenom fostra oss och lära oss att se bort från menskliga stöd och förlita oss på *honom allena*.

Ehuru diakonissverksamhet redan under många år fortgått i vårt land, föreföll bibelqvinno verksamheten i början så ny och främmande att blott ett fåtal vågade anmäla sig till, detta kall, ehuru vistelsen vid hemmet under kursen var fri. Inom några år inträdde dock en fullkomlig förändring i detta afseende, som visas af följande öfverblick.

Bibelqvinnoelever	antal
år 1876, 1877, 1878	5
„ 1879	8
„ 1880	9
„ 1881	12
„ 1882	13
„ 1883	16
„ 1884	19

Från år 1885 till år 1891 årligen omkring 20.

Vid denna tid ökades ansökningarna så betydligt att ett 50-tal hvarje år måst afslås, ehuru utrymmet blifvit förökadt derigenom att n:o 55 Vermdögatan år 1885 antogs såsom *Missionshem*, der en del af eleverna bo och dit en stor del af missionsverksamheten bland Hvita Bergens befolkning blifvit flyttad för det större utrymmets skull. Någon minskning har icke heller förspotts derigenom att sedan hösten 1889 en afgift erlågges af 50 kronor. Sedan elevernas antal blifvit så stort har icke någon särskild tjenarinna varit anställd, utan eleverna hafva turvis, jemte husmodren, ombesörjt de husliga sysslorna.

Någon vidare utvidgning af utrymmet ha vi icke ansett vara af nöden så länge icke platser erbjudits för alla elever efter kursens slut, utan alltid någon eller några fått återvända till sitt hem eller till sin förra sysselsättning. Hemmet står nemligen, efter kursens slut, icke i någon annan förbindelse med de utsända bibelqvinorna än den frivilliga kärlekens.

Likasom bibelqvinno-elever kommit från de flesta provinser i vårt land, dock mest från mellersta och södra delen, så hafva ock bibelqvinnor, enligt emottagen kallelse, utgått till olika delar af landet, för att tjena behöfvande medmenniskor, sjuka Och friska, unga och gamla allt efter som behofvet påkallat och olika fallenhet gifvit vid handen. Så äro t. ex. f. n. i Göteborg 5, i Norrköping 3, i Falun 2, i Sundsvall 2, o. s. v. i verksamhet; många äro ock, anställda på landet. I Stockholm underhålles sedan flere år en bibelqvinna af Stadsmissionen och en af Israelsmissionen.

Herren har rikligen välsignat våra systrars arbete och frukten deraf skall blifva fullt uppenbar på den dagen, då en bågare vatten icke skall blifva olönt.

Till bibelqvinnohemmets tvenne ofvannämnda uppgifter kom en tredje, då Svenska Missionsförbundet år 1882 anförtrodde åt oss sina missionärers trolofvade för att under en kurs vid Hvita Bergen inhemta dels nödig förberedelse i främmande språk, dels öfning i praktisk missionsverksamhet. Efter att i innerlig bön hafva framlagt saken för Herren, togs denna kallelse från honom och har denna gren af arbetet icke allenast hvarje år fortgått utan äfven betydligt utgrenats derigenom att Sv. Missionsförbundet under sednare åren äfven utsändt ogifta, qvinliga missionärer. Hösten 1891 hafva äfven tvenne qvinliga. missionselever blifvit oss anförtrodda af komitéén för Sv. missionen i Kina.

Under årens lopp hafva vi äfven mottagit kristna trossystrar från andra länder: Finland, Ryssland, Estland, England, Norge och Danmark. Vårt lilla hem vid Stockholms utkant har sålunda, genom Herrens nåd och under hans trofasta vård, blifvit en liten hjertpunkt, hvarifrån bref utgå och dit bref ankomma från Kongo, Kaukasien, Persien, Kina, Alaska m. fl. missionsfält, hvarigenom missionsintresset underhålles och förökas. Den tilltagande lusten att gå ut på det yttre missionsfältet är ju ett glädjande tecken — dock torde det vara godt och helsosamt för våra unga systrar att, förrän de göra ansökan för yttre missionen, inhemta någon grundlig kunskap i vårt eget språk så väl som öfning i praktisk missionsverksamhet för själars frälsning inom vårt eget land.

Efter denna korta öfverblick vilja vi nu vidare följa utvecklingen af arbetet bland nödens och lastens barn vid Hvita Bergen.

Behovet af ett "skyddshem" kändes snart, då, vid bibelqvinnoornas husbesök, fallna medsystrar ofta påträffades, bundna i otuktens och dryckenskapens hårda fjettrar, hvilka behöfde en kraftig hand för att hjälpas upp ur sin försöfning.

Efter att förgäfves hafva sökt plats för sådana på andra håll, väcktes tanken på att börja ett skyddshem, isynnerhet då tvenne sådana qvinnor redan första vintern infördes i hemmet af välmenta vänner.

Denna nya gren af arbetet föreföll i början i hög grad motbjudande. Den inre kampen blef hård innan Herren fick bryta motståndet och lägga den egna viljan under hans. Men så snart detta skett förbyttes motvilja till lust och missmod till fröjd. Det kändes som en *nåd* att *få* mottaga dessa, som förut uppväckt vämjelse, och detta *sinne*, en gåfva af honom som söker efter de borttappade, har medfört en glädje i arbetet som forfarit under dessa 15 år, äfven då vårt arbete mången gång *syns* vara förgäfves. Icke långt derefter erhöll förestånderskan tillåtelse att besöka de qvinliga fångelserna å Norrmalm för att der, genom Guds nåd, utså lifvets säd.

Härmed upptager arbetet vid Hvita Bergen en ny verksamhetsgren, nemligen:

Arbetet bland vårt lands prostituerade qvinnor och fångelsets barn.

Till belysning af den nya grenens uppkomst och utveckling anföra vi åter utdrag ur förestånderskans bref.

D. 16 mars 1877. "I hafven redan hört att vi här emottagit tvenne af dessa arma, olyckliga varelser. Den ene af dem reste efter en vecka hem till sina föräldrar. Den andra visar sig allt emellanåt mycket orolig, ej öfver sina synder utan öfver att vara *här*.

D. 26 mars. Vår skyddsling har gått tillbaka till sin svinadraf. O, hvilken taskspelare djefvulen är, han bjuder dem ännu "nöje" i sin uselhet. Vi gräto alle sammans och talade med henne flere timmar och hon sade sjelf att det var som att gå till döden — men hon gick ändå... O, hvilken gräslig boja!

Jag hade natt och dag dessa olyckliga otuktens offer för mig och resultatet blef — beslutet att begynna ett *skyddshem* för dem som möjligen skulle vilja låta räcka sig en hjälpsam hand. Jag vågar ej tänka på allt elände, som kommer att följa ett sådant företag.

Sakens nödvändighet måste hafva öfverhanden. Jag led betydligt. den tiden. Mitt hufvud värkte och jag var natt och dag sysselsatt med dessa tankar. Emellertid går dag efter dag äfven under nödstider. Till sist fick jag lemna allt i *hans* händer, som köpt äfven dessa mina fallna medsystrar med sitt blod".

Ännu tvenne mottogos samma vinter. Vi insågo att det var en ren nödvändighet att få på något sätt ordnad för dem till följande vinter. Vår välvillige värd var genast villig att hyresfritt upplåta en liten byggning på samma gård, med 3 mycket små rum och kök. Som der icke fanns utrymme för eget hushåll beslöts att skyddslingarne, jemte tvenne vårdarinnor, skulle bo der, men äta tillsammans med bibelqvinnohemmets invånare. Svårigheterna voro ganska stora, men — det gick igenom.

D. 24 okt. 1877. "Vi ha nu arbete, nästan öfver hufvudet, i de båda hemmen, som utgöra ett och samma hushåll. Det nya är alldeles fylldt redan, ehuru knappt i ordning, men alldeles otillräckligt, hvarföre vi bedja om ett särskildt hem för våra skyddslingar i vår *Faders tid* och efter *hans mått*. Det är stor *nåd* att få taga emot dessa elända. Vi ha t. ex. en som varit på alla möjliga fängelser och inrättningar. På fängelset var hon så våldsam, att hon måste sitta i "burn", slet sönder böckerna i sin cell, ni. m. På ett hem, från hvilket hon rymt 4 gånger, blef hon kallad "kräftskadan". Hon är gammal och alldeles "ett vrak". Tänk om hon skulle kunna "bergås!"

D. 8 dec. 1877. "Då berserkagången kommer öfver vårt "vrak" är hon förskräcklig; i morse t. ex. slog hon en af sina kamrater och hårdrog henne kring golfvet. Då jag skyndade dit upp stod den långa figuren i nattdrägt upprätt på en hög stol, vild och hotande med eldgaffeln i hand; hon såg förfärligt hemsk ut, men Herren förtog all räddhåga, och efter en liten stund tydde hon mig som ett litet barn. Jag hade tänkt att visa af henne, men när det kom dertill, kostade det så mycket på både henne och oss, att hon fick uppskof i väntan på förbättring."

Nyårsafton 1877. "Vår julafton var kär. Vår värd hade gifvit oss tvenne granar, en stor, som stod på

golfvet och en mindre på ett bord, under hvilken julklapparne lågo. Våra skyddslingar äro i många styccken som barn, så långt de i andra äro derifrån vuxna. De äro så ovana vid att någon bereder dem glädje, att det är en tacksam jordmån i det fallet. Vi sjöngo: "När juldagsmorgon glimmar", m. fl. julsånger, och jag läste en god julbetraktelse. Vi hade äpplen och bakelser, gåfva af en f. d. fånge, en qvinna, som bor här i granskapet. Hon kom i går och gaf mig en stor apelsin; då jag tvekade att taga den, sade hon: "Jag har sjelf fått den". Hon vet ej huru väl hon vill oss. Hon går ständigt på bönestunderna här och säger att hon här fått välsignelse till sin själ.

Intet fattades af Herrens gåfvor."

D. 8 febr. 1878. "Vi *måste* låta vårt "vrak" gå! Hon blef alltför våldsamt att behålla _____

Flera framställde sig till den lediga platsen. En afton kommo tvenne unga qvinnor, den ena en bild af den personifierade uselheten; hon såg så jämmerlig ut som ett människobarn kan göra. Hela ansigtet var uppsväldt och eldrödt och hela figuren den ömkeligaste man kan tänka sig, så det blef icke litet ämne till tack och lof att se våra skyddslingars friska och trefliga utseende som en tid varit inom hemmets hägn. Blott 21 år och *så* utsliten! Systemen, som åtföljde henne, bad om hennes intagande på skyddshemmet. Vi väntade visserligen en annan, men hvem kunde afvisa denna? ... Hon mottogs med glädje. Det var en utsägligt salig afton. Nåden att *få* emottaga en sådan har aldrig förr känts så stor. Ja, lofvad vare Herren för all hans nåd!

D. 19 febr. 1878. "Vår nya skyddsling artar sig. Visst är hon ovanligt usel, men repar sig gör hon.

I går kom en fader sökande inträde på skyddshemmet för sin 17 åriga, vanartiga dotter; hon hade stjuvmor, som hatade henne; flickan hade stulit på en skjortfabrik, der hon arbetat, och sedan vistats "ute" under 5 veckor — man vet icke *hvar*. Vi hade ej rum, men lofvade i alla fall att taga henne."

D. 10 mars 1878. "Det stackars barnet, som såg helt oskyldigt ut, rymde snart ifrån oss, sedan hon stulit penningar af sina kamrater. En af dessa rymde

samtidigt. Då denna sistnämnda återkom för att hemta sina saker, blef hon en väldig predikan genom sitt förstörda utseende. Endast två dagar — och hela hennes person var förvandlad. Hon såg helt treflig ut, då hon gick — frisk och snygg — och hur återkom hon? Sönderrifven, uppsvälld, med vild blick, alldeles vanställd. Hon var nu alldeles hård och fräck och sade att hon väl visste att hon gick förlorad. O, så hemskt! Ingen kan tänka huru nära djefvulen förnimmes vid sådana tillfällen. Samma dag dessa rymde begärdes plats af fyra med lika jämmerliga lefnadsförhållanden! O, Herre hjälp!"

En dag i början af 1878 kom en qvinna till oss i den ömkligaste belägenhet. En slaf i otuktens och dryckenskapens hemska bojor bar hon fullkomlig prägel af deras tyranni: under berusadt tillstånd kommen i slagsmål, hade hon blifvit slagen med en kälke, besatt med spikar; häraf var ansigtet svartblått och huden bär och der afrifven. Förut hade hon, liggande under bar himmel, fått sina tår affrusna, så att de måste amputeras. Hon önskade inträde på hemmet, men var i det tillstånd att hon först måste komma på sjukhuset, der vi flera gånger besökte henne. Hon yttrade då mycken glädje att sedan få komma till oss, men väl utkommen lockades hon af sina förra bekantskaper, och vi förlorade hennes spår. Ett par af bibelqvinnorna sökte efter henne en hel vecka och förde henne slutligen hem i triumf och stor glädje, hvilket mycket rörde henne. I hemmet uppförde hon sig mycket väl, var flitig, stilla och lyssnade gerna till Guds ord. På sommaren fick hon söka arbete, men bo kvar på hemmet. Då fick satan ännu en gång makt med henne, men åter blef hon besegrad genom kärlekens makt; från denna tid gjorde hon oss aldrig annat än glädje. Hennes sinnesändring var uppriktig; hennes väsende ljufligt; hennes arbetslust stor. Hon fick en längre tid sömnad hos en af våra vänner och reste sedan hem till sina anhöriga i södra Sverige, från hvilka vi haft kära bref. En tid. derefter fingo vi genom pastorn derstädes underrättelse om att en aktningvärd, troende enkling, begärt hennes hand, och vi fingo sedan höra att bröllopet var firadt. Ännu en sednare tid kom underrättelse att

de rest till Amerika och att hon fortfarande lever i tron och vandrar sin höga kallelse värdigt.

Sådana uppmuntringar uppväga vida alla besvärligheter ett sådant arbete medför.

Särdeles under den kallare årstiden hafva många kvinnor måst afvisas, hvilka dels sjelfva anmält sig, dels andra sökt plats för, och hvart gå de? —————

Att sådana stackars kvinnor behöfva hjälp är klart som dagen. Men lika klart är att alla som sökte hjälp icke kunde inrymmas i vårt lilla hem, huru vi än sökte att uttänja rummet. Vi började därför att höra oss om efter någon ny lägenhet för det nya "boet". Detta såg en tid omöjligt ut. Lägenheter funnos att hyra,, men icke förr var ändamålet nämnt, än vägran följde. Slutligen erbjöds ett hus på landet, St. Nackdala, nära Tumba station, som hyrdes på ett år.

Till denna nya bosättning behöfdes ju mycket penningar; äfvenså medförde de båda skiljda, ökade hushållen betydligt ökade utgifter. Vi framlade saken för vår Fader och han svarade underbart. Från *ett* håll fingo vi 1,000 kr. m. m. Han fyllde *riktigt* alla våra behof och lät oss *intet* fattas. Åter fingo vi uppsätta ett äminnelsetecken af hans hjälp.

Våra vänner glädde sig hjertligt åt att skyddshemmet blef på landet. Första tiden var dock icke uppmuntrande. Ingen möjlighet till stängsel fanns i den nya lägenheten och de nya flickorna, vana vid lättja och sjelfsväldig frihet, funno tillfället alltför lockande; somliga lupo sin väg; de kvarvarande voro svåra att styra. Nya hemmens husmoder lemnade oss; föga fattades att vi icke allesammans tröttnat, — ja, visserligen hade vi gjort det, om icke *Herren* gifvit *ny* kraft. Men åter visade han att *hans arm* icke är förkortad och att *hans högra hand kan allting förvandla*. Knappt hade hösten och vintern, som vi mycket fruktat, inträdt med sina naturliga "inhägnader" af smuts och drifvor, förrän en helsosam förändring inträffade. Flickorna stannade kvar, läto sig *styras*, ja, an mera, blefvo tillgängliga för den nådesvind, som från den tiden blåste öfver hemmens invånare och hvaraf äfven den kringliggande nejden blef berörd. Bönestunderna på hemmet framställde en liflig[^]

märkelig tafla och själar vunnos för Herren. Bröder kommo gerna, från staden och hjälpte oss. Söndags-skolan på hemmet var mycket besökt. Idel ämnen till tack och lof.

Antalet qvinnor, intagna på skyddshemmet i Nackdala, har varit 10, någon tid 11. Från skyddshemmets början hafva 20 qvinnor varit intagna, alla utan betalning. Af dessa har en måst afvisas för våldsamhet (se ofvan), en för ohjelpig lättja; 7 hafva sjelfva lupit bort inom mindre än 20 dagar; 4 efter en tids vistelse i hemmet. På dem som qvarstannat har hemmet haft ett helsosamt inflytande. Deras arbetsamhet har varit efter fordringarne, oklanderlig; helsotillståndet i allmänhet godt; några hafva dock, för återkommande sjukdomsfall, måst afsändas till kurhuset. Förtroendet för de bibelqvinnor, som förestått hemmet, har varit ganska stort. Qvinnornas arbete har hnfvudsakligen utgjort tvätt åt båda hemmen samt, under sommaren, främmande tvätt, skötsel, af den lilla, lägenheten åtföljande, trädgården, väfnad af åtskilliga slag, skjortsömnad från Tumba, all sömnad och strumpstickning för skyddshemmet, alla inom hus förekommade göromål m. m.

Icke förbiseende förmånerna voro ölägenheterna derute ganska stora. Till tvätten fanns t. ex. icke annat vatten än ur brunnen, hvilket vintertiden oftast befanns tjockt som lervälling; torkvind fanns icke, hvarför kläderna måste vid otjenlig väderlek, ehuru menligt för helsen, torkas i rummen, m. m. Detta, jemte tanken på förra sommarens svårigheter, lade oss på hjertat att bedja vår Fader om ett mera passande skyddshem. Särdeles trängande kändes behovet af ett sådant en gång efter återkomsten från ett besök i Nackdala, och behovet framlades i verklig nöd för *vår rike himmelske Fader.*

"Bedjen, och I skolen få." Till svar på bönen om ett nytt skyddshem kom tanken så bestämdt på ett vackert hus i en stor trädgård, 53 Statsträdgårdsgatan (nu Vermdögatan), som från arbetets början väckt vår uppmärksamhet, såsom särdeles lämpligt för ett "hem" att vi icke kunde annat än taga det från Herren. Ehuru intet yttre skäl fanns att anse saken möjlig, då egaren under flera år bott der, sändes bud till en granne, be-

kant med egaren af detta hus, och si, Herrens underliga ledning — denna egendom var nu till salu, men ingen anmälan derom hade ännu offentliggjorts och ingen visste det mera än denne granne. Så snart vår värd, egaren till bibelqvinnohemmet, härom underrättades, var han villig att äfven inköpa denna större lägenhet och hyresfritt upplåta densamma. Huru kunde vi annat än häruti se vår Faders ledning och med glädje förbereda våra skyddslingars inflyttning från landet till

Skyddshemmet vid Hvita Bergen.

Intet hus i hela hufvudstaden syntes oss mera passande för detta ändamål. Beläget i staden, med sin tillgång till arbete och hjälp vid förekommande behof, var det på samma gång genom trädgården afskildt från gatan med dess lockelser, äfvensom tillfälle till att hemta motion och frisk luft fanns inom dess hägn. Och äfven detta prydliga hem hyresfritt upplåtet! Huru stor var icke denna nya välgerning af vår Faders hand! Men utan trosprof fick det icke heller nu förblifva. Snart doldes den nyss så klart skönjbara fadershanden af ganska tunga moln; Herren satte oss på prof, om vi ville tro utan att se; tro äfven i mörkret hans trofasta: "Frukta icke, *det är jag*".

På landet hade hemmet, som ofvan är sagdt, förvärfvat många vänner och ledsnaden öfver uppbrottet var stor; ja, några vänner derute erbjödo sig att betala halfva hyran, om vi ville stanna qvar; detta kom för sent i fråga för att kunna på allvar tagas i betraktande, men var dyrbart såsom, en uppfyllelse af Herrens löfte: "Hvad han gör det lyckas väl", samt: "Välsignad skall du vara i din ingång och välsignad i din utgång." Många andra prof på tillgifvenhet fingo vi mottaga, såsom att till flyttningen fritt få begagna, så många dragare som behöfdes, hvarjemte vännerna till öfriga flyttningsomkostnader insamlade så mycket penningar att ett rikligt öfverskott fanns, då allt var betaladt. Vid afskedet frambar ställets egare, hjertligt rörd, sin och hela granskapets glada förundran och belåtenhet med det sätt hvarpå hemmet blifvit handhafdt.

Så långt var allt väl. Påskyndad af efterkommande hyresgäster inkom vår lilla skara några dagar förr än den var väntad och ... nu några ord om molnen, som under tiden skockat sig öfver våra hufvuden.

Vår första erfarenhet af att förre egaren till det nya skyddshemmet icke var en pålitlig man, fingo vi, då vi ditsände ved för att der i vedboden förvaras, hvilket bestämdt nekades, tvärtemot förut gifvet löfte.

Skyddshemmet.

Mannen hade troligtvis fått spaning på någon köpare, som han trodde ville betala mera, och började därför göra allt hvad i hans förmåga stod för att låta det avslutade köpet blifva om intet. Så stod saken då vår skara inkom från landet och vi bestämdt nekades att efter öfverenskommelse taga det nya hemmet i besittning. Det såg bedröfligt ut. Alla våra husvillor skyddslingar kunde ej herbergeras på bibelqvinnohemmet, utan en del fick inqvarteras hos våra vänner i grannskapet. Vår värd och rådgifvare var frånvarande i södra Sverige,

men då hans ombud vid ett besök hos den förre egaren blef på * det ohöfligaste afvisad, måste han efterskickas per telegram. Vi hade visserligen ärende till vår Fader, och det blef rop ur hjertats djup i nöden, och. *Herren svarade härligt efter löfte.* Icke förr var vår värd hemkommen an saken förunderligt lätt utjemnades och hemmet tillträdades utan hinder våren 1879.

Detta hem. var verkligen en gåfva af vår Fader, och ehuru vi äfven sedan haft många trosprof der, så har vår Gud lika härligt hjälpt igenom dem alla, och vi hafva ännu detta hem i besittning den dag som i dag är, om ock i vissa fall under helt olika förhållanden.

Den reparation, som var af nöden, verkställdes af vår värd under sommaren, då ett mindre antal qvinnor voro uti hemmet intagna. På hösten uppgingo de till 20, det antal, för hvilket hemmet var afsedt. Detta antal har sedermera i allmänhet bibehållits, men äfven stundom till trängsel öfverskridits.

Efter slutad reparation invigdes det nya skyddshemmet hösten 1879. Många vänner besökte oss och Guds Ande var nära. Under tacksägelse, bön och lofsång till alla goda gåfvors gifvare förlöt aftonen särdeles ljuflikt. *Trofast är Herren. "Ingen af alla dem som förbida honom kommer på skam."*

Allt intill denna dag har Herren rikligen välsignat detta hem. Att "törne" måste växa på denna mark och att de som arbeta der måste få känna att *dessa* törnen hafva hvassa taggar, det vet hvar och en som är förfaren på detta område och känner satans grufliga makt öfver dessa sina offer. ' Herren' har dock i nåd låtit oss erfara att de tillfredsställande resultaten varit öfvervägande, tack vare hans mäktiga, skyddande, hjälpande hand! För allt detta hembära vi vår Fader ära och pris!

En ännu större gåfva än den tjenliga bostaden är att vår Fader försett hemmet med lämpliga personliga krafter, som under besvärligheterna i kärleken hålla ut, Herren vare lof för allt!

Att flyttningen till det nya, vida större hemmet med det ökade hushållet medförde större omkostnader är klart. Under vintern 1879, då flyttningen var bestämd, blef

vår tro pröfvad, då den kära fadershanden till hvilken vi sågo upp för fyllandet af våra många behof, dröjde något litet. Vi nedfölla i bön inför vårt lifs Gud, påminnande honom om hans löften, och han svarade efter *sitt* mått. Den 1 februari kom ett bref utan underskrift med 1000 kronor, och intill denna dag veta vi icke hvem den var som fick gå vår Faders ärende så i rätt tid! Hjelpen genom sådana stora handräckningar är så synbar, så öfver väldigande, men huru dyrbara i Herrens ögon äro icke också alla de *täta, små* dropparna, som icke kunna här uppräknas, men som han dock brukar att fylla de *dagliga* behofven! De stå uppskrifna i hans bok! Och huru har icke, äfven i det nya hemmet, nästan hvarje möbel sin särskilda historia! Huru *många* hafva icke sålunda bidragit att göra vårt hem så prydligt som det nu är. Herren känner alla, och han säger: "I hafven det gjort *mig!*"*

Ett passande skyddshem hade nu vår Fader gifvit oss, men mycket fattades der ännu och tron hade god öfning. Som våra skyddslingars förnämsta sysselsättning är tvätt, är ju vatten en nödvändighetsartikel. Ej så litet tålamspröfvande var det derföre att det stora förråd af vatten som behöfdes, måste i små sår uppforslas från Hammarby sjö på kälke eller kärra, då icke sällan största delen utspildes på vägen. Hjelpen kom icke på en gång. Först bådo vi Gud om en vattunna, och kort derefter skänkte en besökande en sådan. Det blef dock på längden för dyrt att leja häst, och vi vågade bedja vår Fader om en vattenledning. Ingen-ting kunde den tiden se omöjligare ut, men *Herrens hand är icke förkortad*. Lika trängande voro behofven af en ny tvättstuga samt en bagarstuga — allt fram-lades för Herren, och han svarade ljufligt: den 16 jan. 1882 hade vi tackmöte icke allenast för vattenledningen utan äfven för en ny präktig tvättstuga samt en bagarstuga. Glädjen var stor, festen inbjudande och minnesrik. Såväl rummen som tvättstugan och vattenkastaren voro festligt prydda med kransar af lingonris och andra skogsprodukter. På Guds ord och sång var ingen brist. Våra hjertan flödade af Herrens lof.

Lika trängande var behofvet af ett nytt plank om-

kring den stora trädgården. Det var icke allenast obehagligt, utan för en sådan plats på det högsta otjenligt att dåliga personer kunde gå ut och in genom den söndriga inhägnaden. Vi ropade till Herren, och han svarade på det egendomligaste sätt genom att tillställa okynniga gatpojkar att, under hurrarop., anfalla och omkullkasta hela planket åt gatan, som gjorde den skyndsammaste hjälp alldeles outhärlig. Svar på bön fingo vi redan följande dag, då vår värd började att dels reparera, dels förnya planket. Den obrukbara återstoden fick äfven blifva till gagn, då vi, under vedbrist, fingo bruka den till bränsle. Vår Fader vare pris och lof för *allt!*

På samma faderliga sätt har vår Gud sört för alla det nya hemmets behof. Han har välsignat vårt förråd och låtit oss intet fattas. Han har böjt hjertan såsom vattubäckar och gjort så många villiga att hjälpa oss. Stundom ha vi känt de redskap han brukat, stundom icke. En gång behöfdes en byrå i det nya hemmet och detta behof frambärs gemensamt under morgonbönen. Samma dag voro husmodern och hennes biträde utgångna i något ärende. Under tiden kom en okänd person och lemnade en byrå. Skyddslingarna trodde att husmodern köpt byrån ute i staden och hemskickat den, men nej — de fingo snart veta att Herren hört bön och just skickat hvad de på morgonen bedit om.

Den 9 januari 1882 var en underlig dag. Vi hade bedit Herren att göra oss skuldfria och låta oss förblifva skuldfria på det nya året, med anledning af språket: "Våren ingen något skyldige." Vi hade så många gånger fått svar genast — nu dröjde vår Fader för att pröfva vårt förtroende till honom. Det blef bönerop på hemmen. Behovet var stort. Penningarne voro slut och äfven vårt förråd af mat, mjöl, ved, m. m. — Huru dyrbart blir icke Guds löfte under sådana tider: "Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och du skall prisa mig!" . . .

Svaret kom i *rätt* tid; utan något slags tillkännagifvande inför människor af vår nöd gaf vår Fader oss en verklig "tionde dag." På morgonen kom ett bref med 15 kr.; på förmiddagen skänktes fisk till ett helt mål på skyddshemmet. Samma förmiddag gaf en vän

löfte om tre säckar mjöl, hvilka kommo följande dag. På middagen lemnade en annan vän 50 kronor att användas efter behof. Samma afton gaf en annan vän löfte om 3 lass gammalt virke till bränsle, som sändes följande dag, och slutligen, samma minnesrika dag, kom ett bref, innehållande 500 kr. Så har det behagat vår Gud att uppfylla alla våra behof efter sina rikedomar i Kristus Jesus. Fil. 4: 19.

Samtidigt fingo vi den länge sökta tillåtelsen beviljad att på skyddshemmet få hafva en gris och dertill fingo vi äfven en liten präktig fyrfoting till skänks, dess stia iordningsställd och vid afsyning gillad. Samma person skänkte oss äfven en ko, som under sommaren hufvudsakligen föddes i trädgården och slagtades på hösten.

Under vintern har vårt skyddshem vanligen varit öfverfullt. På sommaren deremot har stundom funnits lediga platser. Oftast sökes plats af qvinnorna sjelfva; stundom uppsökas de af bibelqvinnorna. Ansökningar komma ock ej sällan från fängelset.

Hemmets uppgift är att fostra sina skyddslingar till dugliga tjenarinnor, vänja dem vid arbete och huslighet och framför allt att utså lifvets ord i deras dyrköpta själar.

Våra skyddslingars förnämsta sysselsättning utgöres af tvätt och täckstickning samt trädgårdens skötsel, dertill kommer all sömnad för hemmet, alla husliga sysslor derstädes samt emellanåt väfvad, spanad, strumpstickning och främmande linnesömnad. Arbete har aldrig fattats under alla de år arbetet fortgått.

Resultaterna äro naturligtvis olika efter olika individer. Stora svårigheter, ja, djupa vatten uteblifva icke. Jesus, syndares vän, måste sjelf gifva uthållighet och *ny kraft* för att icke tröttna i arbetet. Det är visserligen ett *lidande med Jesus* men också ett *uppskärande med honom*.

Särdeles efter tider af ljufliga nådesvindar kommer ofta ett "iligt väder" från mörkrets rike, som rycker med sig obefästade själar, hvilka en tid ingifvit förhoppning. En rycker andra med sig — hvarthän? — —

Goda platser för våra från skyddhemmet utgångna tjänarinnor hafva icke varit sällsynta och en del hafva gifvit rörande bevis på sin kärlek till hemmet. Flera af dem hafva ingått hedrande äktenskap. Mycken uppmantran hafva vi rönt från myndigheternas sida och under senare år har fångvårdsstyrelsen lemnat ersättning för i hemmet intagna frigifna fångar. Detta, jemte hvad som genom arbete förtjenas, kan dock icke motsvara hemmets utgifter, utan bekostas årligen hyra, aflöningar, en dryg del ved m. m. ur hemmens gemensamma kassa. Huru stort att denna gemensamma kassa -alla dessa 15 år slutat *utan skuld!* Visserligen få vi uppresas ett *Eben Ezer, ända hittintills har Herren hulpt oss.*

Den 4 april 1889, 10 år efter det nya hemmets början, firades ett tackmöte på vårt skyddshem. Det var helsosamt att påminna hvarandra om huru många gånger under dessa år Herren härligen hulpt. Störst af alla tackämnena var ju att se många af våra hembjudna skyddslingar glada och lyckliga ibland oss. Några voro gifta och tvenne hade sina män med sig, hyggliga, med utseende både af duglighet och belåtenhet. Några af våra skyddsgingar huro prägel af Guds frid. Alla sågo ordentliga ut. Hvem om icke vi skulle prisa Herren!

Skyddshemmets sal var på tackmötet festligt klädd med stora enar och kransar af lingon- och enris; midt på väggen var af lingon- och, enris bundet 1879 och 1889 samt derunder måladt: "*Herren förser*" just ett uttryck af vår erfarenhet särskildt under dessa 10 år. Herren gaf oss rikligen Guds ord och sång. Herren var med och vi skiljedes med glädje, lofvande vår Gud för all hans nåd.

De vissaste frukterna af arbetet se vi uti dem som hemförlofvats genom en salig, fridfull död, och vi vilja här, syndares Frälsare till ära, meddela några korta levnadsteckningar, hvilka förut varit tryckta; må de, här samlade, bidraga till hans pris, som *igenlöst oss åt Gud*

med sitt blod. Må vi aldrig förtvifla om någon människas frälsning så länge det, heter i dag, utan uppmuntras att med Jesus söka hans borttappade penningar, då vi här höra om

Några juveler hemtade ur dyn och af den store
Mästarens hand beredda till prydnader
, i hans konungsliga diadem.

De skola vara mina, säger Herren Zebaoth, på den dagen då jag samlar mina juveler.

Mal. 3: 17. (Eng. bibelöfvers.)

Den 5 febr. 1884 kl. 4 f. m. hemtade Herren en af sina ädelstenar på *skyddshemmet vid Hvita Bergen*. Kontrasten mellan hennes mörka barndom och hennes ljusa, triumferande hemförlofning är slående stor. Det torde icke vara förspild tid att egna en liten stund åt den enkla skildringen af hennes lif; tiden före hennes intagande i hemmet är tecknad efter hennes egna ord.

Klara Charlotta O. föddes den 23 juni 1845 i Årsta socken i Upland. Hennes fader dog, då Klara var 5 år gammal, hvarefter modern gifte om sig med en fiskköpare i Stockholm. Från denna tid blef flickan af sina föräldrar hårdt misshandlad: blef dagligen utdrifven att tigga, och, då hon kom hem utan att hafva lyckats få någonting, blef hon illa slagen. Styffaderns hårdhet gick derhän, att han en dag band henne vid soffan och sedan han glödgat eldgaffeln, slog han henne dermed på det förskräckligaste; om icke folk tillkommit hade han säkert dödat henne. Ännu efter döden bar hennes lik djupa ärr, märken efter styffaderns slag, och döfhet följde henne genom hela lifvet. Marterad och förskrämd, rydde Klara med sin lille bror från föräldrarne och tog i sin nöd sin tillflykt till polisvaktkontoret. Fadern blef tillkallad och stäld för rätta; han måste bekänna, huru han misshandlat sina barn och dömdes till 4 års fängelse. Klara fördes till lasarettet, der hon till följd af sina sår låg 1 $\frac{1}{2}$ år.

Då Klara var .9 år gammal tog hennes mor plats hos en restauratör P... Klara måste gå med sin mo-

Återblick.

der dit och var der utsatt för många skändligheter; då hon nekade att gå in derpå, fick hon stryk af sin moder. Ånyo tvingad att tigga, fick hon skaffa sig husrum om nätterna. Modern blef kallad i polisförhör för sitt uppförande, hvilket gjorde att Klara fick ändå mera stryk. Vid denna tid kom fadern hem från Långholmen, och modern hade god hjälp uti honom att miss-handla sina barn till den grad, att grannarne måste bedja föräldrarne att ej alldeles slå ihjel dem. En gång tog fadern flickan och kastade henne som en boll genom förstugudörren ut på gården, der hon föll med hufvudet blott en hårsman från en hvass sten. En annan gång undflydde Klara faderns misshandling genom att taga sin lille bror på ryggen och hoppa ut genom fönstret. Det gick slutligen så långt, att fadern slog hennes lille bror så hårdt mot kakelugnen, att gossen dog 20 minuter derefter, och fadern fick åter ett års fästning. Klara måste, tillföljd af grym behandling, gå på kryckor och var nästan svagsint. Medan fadern denna gång satt på fästning, fick en annan mansperson bo i deras s. k. hem; modern satt denna tid på torget och hade handel, och Klara lemnades ensam med denne grymme bof, som förstörde henne så gräsligt, att hon måste komma på sjukhus, och mannen fick 5 år på Långholmen.

Då Klara åter tillfrisknat och kommit "hem" blef hon en dag af sin moster, som då vistades der, tillsagd att skura goifvet; en yngre broder, 5 år gammal, gick, dem ovetande, efter vatten, blef öfverkörd på gatan och hemburen död. Modern, som satt på torget, kom hemrusande och slog Klara på det förskräckligaste. Mostern ville taga Klaras parti, men då mannen hemkom körde han ut både Klara och hennes moster.

Värnlös, i ordets fullaste bemärkelse, tog Klara sin tillflykt till en familj, genom släktskap förbunden med restauratör P., hos hvilken hon förut varit med sin mor. Genom dessas försorg fick Klara vistas hos fru P. från sitt 10:de till 13:de år, och hade hon der den dagliga jämmern att se ett olyckligt äktenskap. Vid 13 års ålder blef hon skickad till Adolf Fredriks fattighus. Ofta sprang hon då till ofvannämnda familj,

och, då hon en dag af frun skickades efter vatten, tog hon ölbuteljer i flaskan, hvilka hon gömde, och gick sedan efter vatten; det lyckades en gång utan att bli upptäckt, och hon gjorde om samma sak. En gång gick hon från fattighuset, för att helsa på sin styffar och blef der, tills polisen fick reda på henne; hon blef då åter skickad till fattighuset samt derifrån till Södra arbetsinrättningen. Efter en månads vistelse der, begärde hon permission för att helsa på ofvannämnda familj; här var det nu upptäckt, att hon stulit ölbuteljerna, för hvilket hon dock fick förlåtelse, och oss veterligt har hon sedermera icke stulit. Hon gick icke tillbaka till inrättningen, utan kom till en gammal qvinna, hos hvilken hon for mycket illa.

Sådan är den hemska taflan af Klaras barndom. Vi kunna ej gerna utan rörelse betrakta dessa mörka skuggor, hvilka bilda en sådan kontrast mot de ljuflika barndomsminnen, som helt visst framträda hos mången läsare af Klaras barndomshistoria. Måtte ock denna jämförelse framkalla en djupare känsla af tacksamhet än någonsin förr! Må vi, innan vi fortsätta olyckskedjan under ungdomsåren, stanna något litet och fråga: hurudana skulle *vi* blifvit under inflytelsen af en sådan uppfostran?

Innan vi döma hårdt öfver hennes ungdoms lättsinniga lif eller våldsamheten af hennes lynne, må vi lägga handen på hjertat sägande: "den som utan synd är, han kaste första stenen" Våra ögon kunna icke gerna fördraga sådana hemska skildringar, det är sant; dock, huru skola vi få sinne att hjälpa dessa nödstälda, om vi ingenting veta om deras nöd? Och böra icke våra ögon fördraga att *läsa* hvad dessa våra medmeniskor måste fördraga att *uthärda*?

Vid denna tid se vi hos Klara en sträfvan efter upprättelse, som torde hafva lyckats, om en hjälpsam hand blifvit henne räckt. Hon sökte sig plats som tjenarinna; erhöll slutligen en sådan och lyckades behålla den från okt. 1861 till följande mars månad. Detta bevisar att hennes anlag ej voro dåliga; dock det våldsamma lynnet tog öfverhand. Åter utan tjänst gör hon nu bekantskap med en dålig flicka, som lockar henne

med sig in i otuktens snaror. Här stupar vägen brant ned i förderfvets djup. Huru mången har ej fallit på detta sätt! Den falska vännen stal en gångpenningar och stoppade dem på Klaras rygg, som för detta fick 7 dygns vatten och bröd samt 3 månaders fängelse. Utkommen från fängelset hade hon ingenstades, der hon kunde finna skydd, utan låg ute, hvar hon kunde, under brädhögar vid nybyggen m. m., der hon kunde gömma sig för polisen. Under sådana omständigheter erbjöds henne husrum hos en fru, som hade rum för dåliga qvinnor; ditkommen blef hon genast anmäld för polisen och — inskrifven på "byrån."

Den prostituerade qvinnans jämmerliga läge finnes icke ord' att beskrifva! Den ena berättelsen hemskare än den andra har anförtratts mig och alltid återstår dock något ännu hemskare att få höra. Den som betviflar tillvaron af ett helvete borde öfverbevisas genom den försmak deraf, som finnes på jorden. O, mensklighetens förnedring!

Klara, sträfvade ännu emot den hvirfvel, hvaruti hon blifvit indragen. Hon bad fru P. att få komma till henne; var der 2 månader och sökte derefter inträde på magdalenahemmet vid Ersta, dit hon kom den 9 febr. 1863 och blef der till maj månad samma år, då hon fick plats i Enköping, men var der endast till augusti månad, då hon återvände till Stockholm. 1864 födde Klara en flicka, den hon hade sjelf från mars till aug.; kom till Södra arbetsinrättningen samma år och vistades der under 10 år! Under denna tid fick hon ofta bref af sin styffar, som låg på 'Katarina sjukhus. Han ville hafva sin dotters förlåtelse för det onda han tillfogat henne, men hon ville ej förlåta honom; hon kunde ej glömma att han slagit henne döf, bränt och misshandlat henne. Men då fadern var död, sörjde hon öfver sin oförsonlighet och, för att fördränka samvetets röst, tog hon tröst i glaset. Klara började suppa och var ofta berusad. I sin jämmer sökte hon sig' in vid Grabbens gårde och var der någon tid. 1875 sökte hon sig åter tjänst, men kunde ej bibehålla den. En tid af stor förnedring följde. Hon söp, drack och förde ett lättsinnigt lif och var känd under namnet "fyll-Klara."

Begärde åter inträde på Södra arbetsinrättningen, dit hon kom den 27 nov. 1878., men sjuknade samma natt och låg till sängs till följande febr. månad. I juli utskrefs hon derifrån och sökte åter inträde på Ersta magdalenahem, dit hon kom den 25 aug. 1879 och var der 1 $\frac{1}{2}$ år. Hon ansågs der vara "mycket svår." Till följd af sitt Tappförande skiljdes hon derifrån, men plats anskaffades henne i Enköping, der hon sjuknade och återvände snart till Stockholm, hvarpå hon sökte inträde å skyddshemmet vid Hvita Bergen och der intogs den 26 okt. 1881.

Härmed börjar en ny period af Klaras lif. Vi motog henne, i ordets fulla bemärkelse, en ruin. Hennes helsa var bruten, bröstet hårdt angripet; ett otygladt lynne lät henne stundom liksom sticka omkring sig som en törnbuske, men ibland erkände hon det, önskande det vara annorlunda, men var sig ej sjelf mäktig. Klara, om någon, behöfde *hjälp*. Den första hjälp Klara erfor var, tror jag, att hon kände sig *älskad*. Hon hade icke haft öfverflöd af den rosen under sitt bittra lif. Man fick jemka med henne annorlunda än med andra. Ett litet exempel: En dag blef jag ombedd att tala med henne, emedan ett af hennes våldsamma utbrott egde rum: hon plögade då ej ens gå till bordet och äta, lemnade sitt arbete o. s. v. Jag försökte först att tala allvarsamt med henne, men då jag märkte henne vara alldeles otillgänglig, lemnade jag henne och suckade till Herren om ingång till hennes hjerta. Hon var grufligt förbittrad och utfor mot hela hemmet och alla dess invånare — dock *en* undantagen: jag visste att Klara hade en favorit — en ko, som Herren skänkt oss och som Klara skötte med största trohet. Då jag återvände till Klara, började jag att samtala om kon, hvarvid Klaras ansigte efterhand uppklärnade, tills jag inföll: "men, kära Klara, då äro ju ändå inte alla svåra och elaka på skyddshemmet, två äro ju snälla: kon och Klara!" hvarpå Klara, hälft blickad svarar: "mamsell är snäll hon också." Nu hade jag ingång. "Men, kära Klara, äro vi båda snälla, Klara och jag, vet du hvad då vi båda hafva att göra? Då hafva vi att *börja* vara snälla. och vänliga mot alla de andra, så kanske de till sist blifva snälla också - så gör Jesus mot oss." Och

så var striden utkämpad för den gången, vreden var lagd och Klara var "snäll." Hennes arbete på hemmet var mest att hjälpa till med kläders hängande; hon hade sinne för ordning och var, vid godt lynne, en god hjälp i många hänseenden. Hon hade godt minne, var pålitlig och sanningsenlig. Flere gånger var hon berörd af Guds Andes klappande på hennes hjerta, meu då det våldsamma lynnet åter utbröt, gaf hon upp allsammans såsom omöjligt.

Kort före jul 1883 skedde en märkbar förändring med henne; hon sade sig vilja lemna sig helt åt Herren, och det visade sig vara icke endast ord utan verklighet. O, huru trofast Herren är! Hans rike och regering heter nåd, nåd, oförskyld nåd. Huru går icke den gode Herden efter sitt borttappade får, *till dess han finner det*. Klaras omvändelse föregicks af ett af hennes vanliga utbrott. Efter några dagars fördrag och tålmod samtalade husmodern med henne, då hon erkände huru illa hon uppfört sig och bad hjertligt om förlåtelse. Hon blef visad till Jesus, som lofvat frälsa sitt folk från deras synder. Hon berättade sedan, att hon den aftonen af hjertat utgöt sin nöd för Jesus, syndares Frälsare, bedjande Herren frälsa hennes arma själ. Den 14 dec. var möte på sjukhemmet; Guds ord, som förkunnades der, träffade ytterligare Klaras hjerta, hon bekände sig vilja *helt* tillhöra Herren, trodde syndernas förlåtelse och rening i Jesu blod, fick frid med Gud och blef från den dagen lycklig.

Den 26 jan. 1884 nedlades Klara på sjuksängen, som blef hennes dödsbädd, hvarom hon från början hade den fullkomligaste visshet. "Klipp af mig håret," sade hon bland annat, "jag behöfver det aldrig mera, jag kommer aldrig upp mera." Sjukdomen, som varade något öfver en vecka, var en tid af triumf. Döden var uppsvulgen i seger. Då en af flickorna gret, för att hon skulle dö, sade hon med segerfröjd: "Jag skall icke dö, jag skall lefva evinnerligen. Jesus har förlåtit mig alla mina synder." Hon hade haft mörker nog under sitt lif; hennes hemgång var idel ljus, ljus och seger under svåra plågor. Hennes sista önskan att få dö i sitt kära hem, "ty der bodde Gud och hans

folk", fick hon gerna uppfylld. Hon var så mild, så tacksam, så lycklig, att hvar och en passade henne så gerna, och då hon mot slutet blef tung att lyfta, hade hon natt och dag tvenne hos sig som passade på hennes minsta vink. "Det blir inte länge," sade hon allt emellanåt, "Jesus kommer så fort han hinner." Ett par dagar efter hennes insjuknande skickade hon mig bud, att hon ville tala vid mig; dock skulle jag icke gå enkom, utan då jag hade ärende ditåt. Jag gick strax, hvilket nu hjertligt fröjdar mig; hon var då ännu ganska stark och kunde begagna sin lur; några dagar senare — och jag hade gått miste om en af de uppbyggligaste stunder jag haft i mitt lif. Arbetet i denna jordmån må stundom synas hårdt, en enda sådan stund uppväger vida all möda. *Hans ok år lustigt och hans börda är lätt, hans — syndares Frälsare.*

Hennes ärende till mig var, att hon ville tacka mig för all kärlek till henne, för att hon fått vara på hemmet, och säga mig, att hon går hem i frid. Detta behöfde ej sägas med många ord, ty hela hennes ansigte sken. Hela hennes dödsbädd var så salig, att äfven de oomvända flickorna hade en stark känsla af Guds närvaro, som Klara ock sade till en, som sade sig vara rädd, "är du rädd för mig, så är du rädd för Gud." Hon inkallade dem allesammans och gaf dem alla allvarlig förmaning att gifva sitt hjerta åt Jesus innan det blefve försent. Då sedermera många af dem kommo in, sade hon: "kom icke in så många; jag har så kort qvar, jag behöfver vara litet ensam med Jesus." En dag såg hon litet fundersam ut. På tillfrågan hvad hon tänkte på, svarade hon: "Jag tänkte på att det finns olika härlighet och att mamsell B. väl kommer så högt öfver mig, så jag undrar, om jag får se henne" — "men", tilllade hon åter belåten, "jag tänker då det får vara litet, så tar hon nog reda på sin Klara." Hennes tro var som ett litet barns, så viss och segrande. "Jag går hem i frid." "Gud skall hafva er allihop." "Jag tänker på Jesus jemt," hörde man henne hviska mellan anfällen af andtäppa och plågor. Då hon hörde de språk, man upprepade för henne, sken hennes ansigte af glädje. Sista dagen hon lefde utropade hon flere gånger med

strålande leende: "o, så Ijufligt, o, så Ijufligt!" Hon kunde då icke mycket tala. Sista qvällen kallade hon sina kära vänner, som förestodo hemmet, vid namn, kunde ej tala, men uttryckte sin tacksamhet med att klappa den ena efter den andra på kinden. En del af den natten* sutto tre vid hennes säng. Kl. nära 4 den 5 febr. fick hon en sked mjölk, man hjälpte henne upp i sittande ställning. Med detsamma utropade hon i triumf: "Herre Jes. . . i." och utan dödsrossling, utan en sträckning, for hon hem i *detta namnet*, som gifvit henne lif — hennes jordelif slocknade, som en veke utsläckes, men i *detta namnet*, som hon icke hann fullt, uttala här, skall hon lefva evinnerligen. Hon skall i evighet med röfvaren sjunga Lammets lof, och vi? — vi skola fröjda oss att få vara med och instämma med dessa, som Jesus sagt skola inkomma i himmelen förr än vi! Salig hvar och en, som är kallad till Lammets bröllop!

Den 8 febr. 1884 firades en enkel högtid å skyddshemmet till minne af den hemförlofvade Klara. Guds ord frambärs af 4 talare och sång fattades icke, hvarken solo eller i kör. Utom de 4 hemmens 75 invånare voro våra i tjänst varande skyddslingar hembjudna och några, vänner. Skaran var ej liten. Många kransar prydde Klaras vackra kista. Ännu i döden låg leendet kvar, och barnen tyckte att Klara såg ut som en engel. Hon hvilat nu i nya kyrkogården intill förlossningens dag.

Och vi, som ännu äro kvar — bör icke sådant uppmuntra oss att så och *icke förtröttas*? Skörden kommer i sin tid! Saliga lott att *få* räcka en fallen medmänniska en hjälpsam hand! *Vi* veta icke *hvar* frökornet tar rot. Sädens Herre vet det och *Han* har sagt; "de som med tårar så, skola Uppskära med jubel, de gå åstad och gråta och bära utsädet med sig, de komma åter med jubel och bära sina kärvar." Ps. 126.

"Menniskosonen har kommit för att
 uppsöta och frälsa det förtappade."
 Luk. 19: 10.

Sommaren 1877 voro några få vänner, en stilla söndagsafton, samlade i Bibelqvinnohemmets lilla trädgård, der en af våra vänner bedt att få fira sin namnsdag. Då kaffet bjöds kom en objuden gäst: en stackars berusad qvinna, som sökte skydd. Karbunklarne i hennes ansigte, så väl som hela hennes utseende, vittnade om att det icke var första gången hon fallit offer för dryckenskapsbojan. Hon syntes orolig och förstörd. Hon drack det erbjudna kaffet, men kunde icke fortära något kaffebröd. Man samtalade med henne, men kunde icke mottaga henne. Hon togs af polisen samma dag. Skyddshemmet vid Hvita Bergen var ännu icke börjadt, men denna tilldragelse, så väl som många liknande, bidrog i sin mån att lära oss inse behovet af ett hem till skydd för sådana arma medsystrar och ledde till bön derom till *honom*, som säger: *Bedjen, och I skolen få.*

För oss, som haft förmånen att känna den senare delen af denna qvinnas historia, är det mycket svårt att tro henne vara densamma, men det förhärligar vår Frälsare att han ur dyn upptager de juveler, som i evighet skola stråla i härlighet i hans konungsliga krona.

Se här några få drag ur hennes lefnadshistoria.

Mathilda W. föddes 1832 i Wansö församling af Nyköpings län. Hon fick som barn gå i skola och hade god kunskap, ehuru icke lif i Guds Sons tro. Vid 14 års ålder tog hon plats som tjenarinna och tjänade i åtskilliga hus. År 1859 kom hon till Stockholm. Till 23 års ålder hvilat ingen "fläck öfver hennes rykte. Vid 24 år skedde hennes första fall. Herren, som ser i det fördolda, vet och känner de snaror fienden utlägger för sina offer — "den som är utan synd, han kaste första stenen". Hon föll i snaran. Vi känna icke alla närmare omständigheter, men veta att då hon födde sitt andra barn öfvergafs hon af dess fader, som lofvat henne äktenskap. Utan Gud, uppslukad af sorg, fortviflan och fattigdom, sökte hon släcka sin sorg med starka drycker och hängaf sig hejdlöst åt dryckenskapslasten. Så var nu den bana beträdd, som med otrolig hastighet

stupar i förderfvet. I Maj 1875 blef hon prostituerad. Tidtals, då hon vaknade upp ur sitt fall, sökte hon ännu göra sig lös från den hvirfvel, hvaruti hon blifvit indragen. Hon tog sig tjenst, men hvilken tjenst kunde stå henne till buds? Hon fick icke ut sin lön; då tog hon ett klädesplagg och pantsatte det, för att sålunda taga ut sin lön, och blef häktad. Hon var tvenne gånger på straff-fängelset. Sedermera insattes hon flera gånger på arbetsfängelset å Norrmalm. Alltså hade den förut fläckfria tjenarinnan inom kort nedsjunkit i förnedringens alla hemska grader och var såsom *tjuf, sköka, drinkerska* ett samhällets afskum. Nu syntes ju själafienden hafva sitt offer fast, men fridens Gud hade ännu fridens tankar om sitt förlorade bara, den gode Herden sökte sitt borttappade får — *till dess han fann det* och fick lägga det med glädje på sina -starka axlar.

Nyss utkommen från Smedjegården (arbetsfängelset) sökte Thilda W. år 1879 inträde på skyddshemmet vid Hvita Bergen.

I hemmet var hon mottaglig för Guds ord och efter någon tids vistelse derstädes lemnade hon sitt hjerta åt Herren Jesus och blef lycklig. Vid hemmets vanor och arbetstakt fann hon sig väl; hon blef märkbart förändrad, dock ingaf hon oss farhågor, ty vi befarade att hon ännu litade på egen kraft. Efter omkring ett års vistelse på hemmet fick hon tjenarinneplats. Frestelse till starka drycker mötte henne der; hon trodde sig kunna motstå fienden, men det gamla begäret öfverrumplade henne; hon återföll i dryckenskap och lemnade platsen. Underrättade härom sökte och funno vi henne i ett beklagansvärdt tillstånd och togo henne tillbaka till skyddshemmet. Djupt och bittert ångrade hon sitt fall och mottog förlåtelse af Gud och menniskor. Fullt upprättad fick hon, efter någon tid, åter plats; der fordrades mycket nattvak, och då hon en natt skulle vara uppe för att göra rent, köpte hon sig öl, men knappt hade hon smakat det, förr än begäret åter var väckt, och hon drack till dess hon ej kunde reda sig. Polisen fann henne i berusadt tillstånd och insatte henne ett par dagar på häktet, hvarifrån vi åter togo henne till skyddshemmet. Djupt kände hon sin skam att på detta

sätt återkomma; hon var verkligen förkrossad. Den gode Herden sökte åter sitt får och *fann* det. Ljufligt var mötet mellan Jesus och det förlorade barnet. Hon hade nu lärt en svår lexa: att icke lita på sig sjelf, och erkände att hon i allt behöfde *Guds nåd*. Hon tog emot syndernas förlåtelse, och nåden gjorde henne så ljuflig. Hennes utseende vittnade om frid. En stilla glädje upplyste de eljes icke vackra dragen. Hon var för Gud och menniskor behaglig och täck. Hon var sedan på platser, der dryckesvaror begagnades, men nu var hon frälst från begäret och prisade Gud därför.

Från år 1883 innehade hon plats hos grosshandlar *** såsom vårdarinna för deras yngre barn. Hon var trogen i det lilla, och stort var det förtroende hon vann. Såsom bevis på hennes herrskaps belåtenhet fick hon ett guldur till julklapp. Barnen voro innerligt fastade vid henne.

Rörande var hennes härlek till oss och hemmet, der den gode Herden fann henne. Hennes tacksamhet och tillgifvenhet var så öm och en fin takt spårades i hennes små kärleksbevis. Till jul skänkte hon oss något litet smakfullt bokmärke, med påskrift af hennes egen hand. På ett af dessa hade hon skrivit: "Herren vedergälle dig det du gjort hafver, och din lön vare stor när Herren, Israels Gud, till hvilken du är kommen att hafva tröst under hans vingar", Rut 2: 12. På namnsdagar kom hon så lycklig med någon liten gåfva. En gång fick hon tillåtelse af sin fru att bjuda på kaffe på hemmet samt på en tårta, som hon sjelf fått tillaga. Då hon gick ut med barnskaran, var hon så glad, om hon fick möta sina vänner från hemmen. Hon hade ett innerligt böneumgänge med sin Gud och var viss om bönhörelse. Hon hade bedt om att få taga ett af barnen, som hon vårdat ända från födelsen, med sig att höra Guds ord, och hon fick det sista söndagen hon lefde. Det gjorde henne så lycklig. Hon var också alldeles nöjd, då hon icke kunde få gå att höra Guds ord. "Skulle jag icke tacka och lofva och gerna ligga på mitt ansigte inför min Gud, som blifvit lossad från *sådana* bojor?" sade hon.

Oväntadt hastigt kom hembudet natten mellan den

17 och 18 oktober 1888. På aftonen lade hon sig frisk, men vaknade med smärta åt hjertat. Någon tid förut hade hon haft samma anfall, men åter lika hastigt repat sig, men nu var stunden inne. Hon utsade det barnets namn, som hon hela tiden skött, utropade med glad frimodighet: Jesus! Jesus! och — var hemma... Hon har segrat! Hon står bland dem som öfvervunnit för *Lammets blods skull*, som tvagit sina kläder och gjort dem hvita i *Lammets blod*.————— — — —

Vid ett besök hos Thildas matmoder efter hennes död, lemnade hon om sin tjenarinna följande vittnesbörd: "Thilda har aldrig gjort oss något ledsamt. Hon har aldrig lärt barnen något ondt. Jag kunde så tryggt lemna barnen åt henne; jag kunde lita på henne som på mig sjelf. Barnen ha af henne fått lära att bedja till Jesus och att älska Jesus — och huru mycket godt jag fått lära af henne, det kan jag icke säga. Jag har förlorat icke endast en trogen tjenarinna, utan en vän. Barnen voro så fastade vid henne; den minsta frågar gång på gång: "Hvar är Thilda?" Jag svarar: "Hon är hos Gud". Barnet säger: "Kan icke Gud låta henne komma ned' en liten stund till oss?" Alla sakna henne; hon var så ödmjuk, hade ett så anspråkslöst sätt, men vann alla. Hon läste sin bibel så gerna; hon lade alltid märkeder och strök för hvad hon läst för dagen. Det sista hon läste var: "Våren icke bekymrade för morgondagen;... hvar dag har nog af sin egen plåga".. Hon lofvade mig sin bibel; den är gammal och' nött och utan mycket värde för andra, men för mig är den en stor skatt. Morgonen efter hennes första anfall på natten sade hon: "Vet frun, jag trodde jag skulle dö". Jag svarade: "Hvarför talar Thilda om döden jemt?" Hon svarade: "Dertill måste vi ju alltid vara redo. Vi kunna ju aldrig veta när budet kommer!"

Det var under många tårar matmodern sade detta. Hon lät sätta på* hennes kista: "Väl, du gode och trogne tjenare; i ringa ting har du varit trogen; jag skall sätta dig öfver mycket: gå in i din Herres glädje."

Den 21 oktober jordades Thilda W:s stoft till uppståndelsens dag. Flere kransar prydde hennes kista. På en stod skrifvet: "Från 5 små systrar till deras trogna vårdarinna."

Och vi, som måhända hafva en jemnare vag in till vår Herres glädje — instämma vi i de förlossades jubel inför *Lammets tron?*

*Glädjens med mig, ty jag har funnit
mitt får, som var borttappadt!*

Sofi A. föddes i Stockholms län 1831. Hon hade log» tillfälle till och äfven ringa håg tor skolundervisning. Vid 10 års ålder kom hon i tjänst, men stannade icke länge på någon plats; från 16 till 20 år hade hon t. ex. tjenat. på 7 olika platser. Hennes fall började vid 20 års ålder genom bekantskap med en man, som lofvade henne äktenskap, men sedan lemnade henne med ett litet barn, som snart dog. Hon kom sedan i samma förhållande till en annan man, som snart öfvergaf henne. Då började *Sofi* ett utsväfvande lif, berusade sig och lefde lättsinnigt. 1857 kom hon till Södra arbetsinrättningen och samma år i aug. dömdes hon till arbetsfängelset å Norrmalm. Från denna tid utgjorde hennes lif en kedja af elände, som varade i 22 år. Största delen af denna tid tillbragte hon i fängelse. Utkommen derifrån förde hon åter ett vildt, utsväfvande lif, som snart föranledde hennes återförsättande i fängelset, som hon kallade sitt "hem". Hennes lynne var ytterst våldsamt; att handgripligen slåss med polisen hörde ingalunda till det ovanliga. Att genom sitt usla lif vinna penningar var hennes hufvudbegär och ofta sväfvade hennes lif härigenom i fara. En gång slog hon i vredesmod ut en hel rad fönsterrutor med sina händer. Uti allt detta skonade Gud hennes lif och hennes lemmar, att de ej skadades. Om hon på fängelset med sitt arbete förtjent en icke ringa summa penningar, förstörde hon allt på mindre än 14 dagar, då hon fått sin frihet, hvarpå hon åter insattes i fängelse, ja stundom sjelf begärde att intagas der. Detta fortgick från 1857 till 1880, då hon i augusti begärde att få komma till skyddshemmet vid Hvita Bergen. I början trifdes hon icke, utan talade ofta om att gå "hem" till fängelset. Efterhand talade hon dock mindre

om att lemna oss, ehuru hennes hjerta visst icke var vunnet för Herren, ej heller hennes våldsamma lynne brutet. Minsta anledning kunde vålla svåra uppträden, och om hon sattes på prof och hennes bön beviljades att få besöka sina släktingar, öfvervåldigades hon af sitt gamla begär efter rusdrycker och kom berusad hem. Bekymmersamma dagar följde härpå. Detta inträffade sista gången för omkring 3 år sedan. Herren välsignade då ett allvarsamt samtal med henne. Hon har sedan varit fullkomligt pålitlig och har kunnat med full frihet gå förbi utskänkningsställen med slantar i fickan, som varit hennes egna. Hon sade härom själf: "Nog måtte detta vara *Gud*." En mycket stor förändring visade sig från denna tid i hennes sinne, särskildt i hennes förhållande till Guds ord, mot hvilket hon förut visat bitterhet och fiendtlighet, så att den, som i all vänlighet ville saga henne ett ord om Herren, kunde vara viss om ett stråft svar eller ock att hon flydde undan. De senare åren deremot blef det hennes lust att höra Guds ord, och ett uttryck af stor blidhet spred sig öfver hennes mörka anletsdrag, då man talade med henne om Herren. Äfven blef hon oss till en verklig hjälp; hon sydde utmärkt väl, var så ordentlig och fullt pålitlig, att hon betroddes med åtskilliga förtroendeuppdrag och svek oss aldrig. Då hon fick besöka sina släktingar, längtade hon "hem", ty, sade hon, der talas icke om annat än jord och verd; jag kan ej trifvas der Guds namn missbrukas och der det icke talas om *Gud*". Visserligen hände det ännu någon gång att hon blef förbittrad, men det var ett lidande för henne, och då man talade med henne derom, var hon mjuk och böjd. Sista tiden blef hon allt mera bevarad från lynnets utbrott. Hon var mycket tjenstaktig; hennes kärlek och tacksamhet var stor.

Hennes helsa hade länge varit bruten; i aug. 1888 insjuknade hon häftigt och doktorn sade det vara kräftan. Hon blef dock bättre, ehuru hon ofta under det sista året måste intaga sängen. Den 12 aug. 1889 insjuknade hon åter häftigt och doktorn förklarade att hon *måste* vårdas på sjukhus. Ehuru hon mycket önskat få vara hemma, fogade hon sig häruti och tog äfven

detta från Herren. Vid tätta besök från hemmet yttrade hon stor belåtenhet, sägande: "Herren visste att jag äfven behöfde denna stillhet på sjukhuset, som gjort mig godt!" Hon Tar glad och lycklig. Den 24 var hon betydligt sämre, sade då till hemmets husmoder, att hon hade så mycket hon ville säga, så mycket att bedja om förlåtelse för och att tacka för, sade att *Gud frälst henne af nåd* och att *hon var viss att få gå hem till Gud*. Hon sade: "*Gud har lossat mig från allt; Jesus allena är qvar!*" På söndagen var hon lika klen och sade sig vänta på Jesus. Det sista hon yttrade var: "dör jag, så kommer Jesus och hemtar mig hem". Detta skedde d. 26 aug.

Jesus, som öppnade himladörren på vid gafvel för röfwaren på korset, har hemtat sin brud. Ett tomrum är lemnadt på hemmet, men korsången derhemma har förhöjts med ännu ett krossadt rö, som blifvit en orgelpipa i den stora konserten, som brusar till *Lammets lof*.

Honom vare ära och pris nu och i evighet! Amen.

'Edert arbete är icke fåfängt i Herren.' 1 Kor. 15: 58.

Det har behagat Herren att åter hemhemta en af sina "juveler" på skyddshemmet vid Hvita Bergen. Den som under flere år känt vår lilla "juvel" glad i sin Gud, stilla och trogen i sitt lif, med stort tålmod fördragande plågorna af en kronisk sjukdom, som medförde ett grufligt lidande, har svårt att tänka sig henne hafva varit ibland dem som måste benämnas "samhällets afskum". Dock emedan *Menniskosonen* är kommen att uppsöka och frälsa det som, äfven inför menniskors ögon, är förtappadt och emedan hans namn derigenom blir förhärligadt, så vilja vi här framlägga några få drag af hennes föregående, sorgliga historia.

I en liten torparstuga på landet i Kalmar län föddes Mathilda A. år 1855. Hennes mor lefde i tron på Herren och dottern uppfostrades till ordning och arbete. Ända till sitt 17:de år var hon i sitt hem, men från denna tid fick hennes lif en mörkare färg. Modern dog,

och då fadern kort derefter åter trädde i äktenskap blef icke hemmet för Mathilda detsamma som förut. Bemött med hårdhet af sin stjuvmor, tog hon plats som tjenarinna och kom under denna tid i brottslig förbindelse med en man, som lofvade henne äktenskap, men öfvergaf henne och begaf sig till Amerika. Är icke detta många tusende olyckligas historia?

Öfvergifven återvände Mathildå till sitt hem, der hon födde en son, som snart derefter dog.

Med än mera bitterhet bemött af sin stjuvmor, begaf Mathilda sig till Stockholm, der hon hade åtskilliga platser, men behöll dem blott en kortare tid. År 1878 blef hon åter i hafvande tillstånd; entledigad från sin tjenst, utan mat, utan husrum, utan någon att vända sig till och — *utan Gud* — stal hön; blef upptäckt och straffad för stöld. I fängelset födde hon sitt andra barn, en flicka, om hvilken hon ensam fick draga försorg.

Utkommen från fängelset intogs Mathilda i "Hemmet för frigifna qvinnor". och fick derifrån plats, men behöll den icke länge.

Från denna tid störtade hon hejdlöst fram på den bana, som brant stupar ned i förderfvet. År 1882 blef hon prostituerad. En otuktens fånge och offer sökte hon släcka samvetsanklagelsen i dryckenskapslasten, tobaksrökning och läsning af dåliga böcker. Med en likasinnad, dålig flicka reste hon af rädsla för polisen till Köpenhamn, ja, från stad till stad, förande ett uselt lefnadssätt, blef omsider häktad och med fångskjuts återsänd till Stockholm. Här följa efter hvarandra otuktlastens förfärliga följder: kurhus, fängelse, och omsider, en obotlig (dock ej smittosam) sjukdom för lifvet.

Den 25 juni 1883 begärdes inträde för Mathilda på *skyddshemmet vid Hvita Bergen*. Ehuru hemmets mål är att mottaga sådana som vi hoppas kunna utsända som tjenarinnor (hvilket icke var möjligt med Mathilda till följd af hennes sjukdom), så funno vi oss dock ledda att mottaga henne, hvilket vi aldrig ångrat. Redan första året fick hon ett kraftigt intryck af sanningen vid en bönestund på hemmet och från denna stund blef hon mer och mer vänd till Herren och mottaglig för

hans nåd. Hennes väsende blef så förändradt. Hon blef stilla och ljuflig. På Sabbatsbergs sjukhus, dit hon tidtals måste komma, fick hon vara ett litet ljus bland patienterna genom sitt tålmod och sin hjälpsamhet.

Hon kände vid denna tid en brinnande lust att resa till sitt fädernehem i Småland. År 1887 fick hon denna sin önskan uppfylld; hon fick der vittna om den nåd, som var henne vederfaren, men, bemött med samma bitterhet af sin sjuvmor, var hon glad att få återvända till sitt "hem" vid Hvita Bergen, som hon lärt att älska, och var det hennes hjertas åstundan att här få stanna till sin död. Det var kärt för oss att kunna gå hennes önskan till mötes. Oaktadt hennes sjukdom medförde stora svårigheter, var hon oss till stor glädje. I Guds ord hade hon sin fröjd och sin lust. Hon berättade ofta, jublande, huru något dunkelt skriftställe för henne blifvit klart. Om hon någon gång felade i ord eller handling hade hon ingen ro förr än hon fick omtala det och bedja om förlåtelse. Med hänsyftan på hennes nuvarande och förra lif sade hon: "Ja, det är *nåd*, idel nåd."

Den 13 dec. 1890 nedlades hon på sin sista sjukbädd. Hon berättade med glädje huru hon en morgon hörde en röst ropa sig vid namn; hon reste sig upp och såg sig omkring, men ingen var der. Då hon åter lagt sig ned hörde hon samma röst: "Mathilda, sök icke hjälp hos andra, jag är din Gud."

Julafton sökte vi göra det så trefligt som möjligt i hennes lilla rum. Der var en "julstake" tänd och en stor del af hemmets invånare kommo dit och sjöngo julsånger för henne. Särskildt glädde det henne, då en af hennes kamrater sjöng utanför hennes dörr: "Jag är så glad, att Jesus är *min*", "Jesus är *din*", o. s. v. En gång, då hon klagade öfver att hon under de svåraste plågorna icke förmådde någonting, hvarken bedja eller tänka, fick hon obeskriflig tröst genom en af hennes kamraters svar: "Då du sjelf intet förmår, så bär ju Jesus dig." "Endast *Jesu blod* förslår," sade hon med glädje, "*Jesu blod* borde stå skrifvet öfverallt." Ofta ville hon höra sjungas en sång, som börjar: "Håll

dig till *Mippan*, dyrköpta själ." De sista dagarna voro hennes plågor mycket stora, men vår snälle doktor gaf henne blott helt obetydligt morfin, då plågorna syntes outhärdliga. Han sade: Jag vill icke störa hennes frid. Och då hon ej ville taga det, sade han: Hon slipper det så gerna. Sista dagen låg hon liksom slumrande, men upprepade gång på gång: Ja, ja, likasom besvarande någons tilltal. Den 2 jan. 1891 utandades hon sin sista suck i stor frid. Frälsaren hade hemhemtat sin blodtvagna brud. *Hans namn* vare i evighet lof, ära och pris!

Arbetet "bland "barnen.

Barnhemmet N:o 1.

**Hvad I hafven gjort en af dessa minsta — det hafven I gjort mig." Matt. 25, 40.*

Att bibelqvinnorna, vid sina husbesök, funno barn i den ömkligaste belägenhet förstår hvar och en, som något blickat, in i en hufvudstads mysterier. Redan första vintren upptogos några i bibelqvinnohemmet för en tid. Följande vinter, sedan skyddslingarne fått sina afskiljda rum, ökades familjen otroligt fort; hvart och ett af barnen har sin egen, sorgliga historia. Det första hade visserligen, ovanligt nog, en känd fader, men han var en stor drinkare; modren försörjde den lilla familjen genom att hafva ett "stånd" med bakverk, och der bodde de sommartiden äfven om nätterna. Den lilla dottern hade på våren vrickat sin fot, men ändå slunkit med den hela

tills hon på hösten åter vrickade den och låg i "stor smärta i det lilla ståndet. Då nu den berusade fadren oregerlig kom "hem" och illa sparkade den lilla, blef nöden rätt stor. I detta läge fann en af bibelqvinnorna barnet, och bar henne, med modrens sam-

tycke, till hemmet, der hon fick öm vård och all möjlig skötsel. Hon blef snart hemmets lilla älskling. Något senare togo vi till hemmet ett barn till en af våra skyddslingar, som tillbragt en stor del af sin tid på fängelset och på hvilken vistelsen på hemmet icke syntes bära någon frukt. Hon var en af vår "brudar", syntes en tid hyggligare och tog sitt barn ifrån oss. Men snart blef eländet lika stort, och vi fingo efter några år taga igen barnet, men i ett sådant tillstånd, att vi icke kunde taga henne bland våra barn utan betalade för henne hos hennes mormor på landet, hvarefter hon åter kom till oss och utgör ännu i dag en af vår barnskara. Vidare bad en af bibelqvinnorna för en liten tvåårig flicka, som frös och for illa, tills äfven hon togs. Vid påsktiden 1880, lades på våra hjertan tvenne barn, döttrar till ytterst dåliga qvinnor och hemmet öppnades äfven för dem. Här fanns således icke brist på barn, och Herren lade oss på hjertat att bedja om ett *barnhem*. O, huru ljufligt han hörde och svarade. Ett litet hus fanns på samma tomt som skyddshemmet, som vår vård åtog sig att reparera och *hyresfritt* upplåta till barnhem. Det var en stor glädje, då Herren gaf oss detta hem och en husmoder, som han sjelf fostrat för detta kall och gifvit verkligt modershjerta för de små. Huset består af ett rum och kök på nedre botten samt tvenne mindre rum ofvanpå, således af minsta slag, men läget är utmärkt i den sköna, stora trädgården, der hvart och ett af barnen kunde få sitt lilla land. Herren vare lof för sin outsägliga gåfva!

På nyåret 1881 stod det lilla huset i ordning så nätt och prydligt, och nu började iordningställandet af det inre. Atskilliga af våra vänner åtog sig att fylla det nya hemmets behof. Genom en väns försorg gick flytningen fritt och med lust, och många villiga händer hjälpte till. Nu först blef det rätt synligt huru många och rika gåfvor barnhemmet fått, hittills förvarade i "moderkupan," Möbler, skänkta från skilda håll, öfverensstämda till både färg och form, som om vi beställt dem, och det med god smak ändå. Hvem skönjer icke häruti vår Faders hutvudhårsorsorg? Sängkläderna, både barnens och deras vårdarinnors, voro utmärkta i

sitt slag. Gardiner skänktes af en vän i Norrland, som sjelf väft dem. Från samma vän, som gaf madrasser, hvartill hon sjelf med några vänner spritat bast, kom en hel sändning de prätigtaste påsar innehållande olika slags gryn m. m. märkta med "barnhemmet" och innehållets namn. Slutligen kom också från samma håll, till barnens ousägliga förtjusning, ett dockskåp, hvar till redan på julen ett utvaldt innehåll blifvit skänkt.

Så prydligt vårt lilla barnhem nu stod der, så väl fylldt genom vänners gåfvor både i skänk, skafferi och garderob, fattades ju dock ännu åtskilligt. Så fanns t. ex. ingen klocka. Detta fick en vän höra och köpte en utmärkt god för de penningar hon afsett till en vinterhatt.

Den 13 jan. följde vi barnen till deras nya hem från "moderkupan", bibelqvinnohemmet, som hittills inrymt både vårdarinnor och barn. Det var just en egendomlig liten procession: hvar och en bar något; de små barnen sina dockor. Det yngsta bars i husmoderns moderliga famn. Det hade en tid varit krassligt, enda molnet på den eljes ljusa horisonten af barnhemmets tidiga historia. Vi läste dernere 2 Krön. 7: 16, som Herren gifvit särskildt för det tillfället. Det är rörande att sålunda vara föremål för Jesu ömma omsorg.

D. 20 jan. skedde en enkel invigning i närvaro af vårt kära värdfolk och några vänner, så långt utrymmet medgaf. Tvenne bröder talade Guds ord. Stunden var gripande, och de små, dyrköpta barnen buros särskildt fram till nådastolen. Hela det lilla hemmet är en minnesvärd af vår Guds trogna omsorg. Allt så hemtrefligt; intet af inrättning. De behof, som efterhand hafva blifvit framburna till Herren, hafva alla blifvit fyllda. Barnen bådo Jesus om en lampa — och snart hängde en utmärkt treflig taklampa i arbetsrummet, skänkt af en vän. Vidare bådo barnen om en kälke, och det dröjde ej länge förrän de fingo en sådan. Barnhemmet fick först låna knifvar och gafflar af "moderhemmet", men inom kort skänkte en vän just hvad som fyllde behofvet, deribland små för barnen — just hvad vi hade önskat. Flere ark kunde upptagas af detaljer.

Ännu fattades ju åtskilligt, som man skulle kunna kalla outhärligt, men det kom, efter hand.

Samma dag som lilla barnhemmet invigdes, fingo vi erfara en af dessa underbara bönhörelser, hvarmed Jesus stärker vår svaga tro. Penningarne voro slut och räkningar skulle betalas, som lågo betungande på min medhjelparinnas hjerta. Vid morgonbön lade vi därför fram saken för vår Gud, påminnande honom om hans löften att fylla våra behof. Detta skedde omkring kl. 9. En timme derefter kom ett rekommenderade bref, intet namn underskrifvet, blott Math. 6: 34 citeradt, med påskrift: till bibelqvinnohemmet, skyddshemmet och barnhemmet, och der låg 500 kronor. Så härligt fyller Herren äfven de genom ett nytt hem ökade behofven.

Dock har det ju icke kunnat få gå utan försökelse. En dag kände husmodern på barnhemmet sig så beklämd; hon tänkte på huru "skyddshemmet" kunde arbeta och förtjena, men livad kunde hon göra med sina små? Hon gick till sin bibel, och all hugsvalelses Gud gaf henne detta svar: "Den som samlade mycket, hade intet till öfverlopps, och den som samlade litet, honom fattades intet." 2 Kor. 8: 15. Oron var med ens försvunnen.

Vi anföra åter några utdrag af bref:

D. 16 mars 1881. "Barnhemmet är fortfarande ett lofämne. Vår Fader sörjer härligen för oss. De sista barnen vi intagit hafva varit jämmerligen miss-handlade af deras onaturliga mödrar: den äldsta, 11 år, så hårdt slagen af sin moder, som är drinkerska, att det i början var föga hopp om hennes förstånd. Då man tilltalade henne, blef hon utom sig, skrek och skälfde i hela kroppen. Bruket af knif och gaffel samt att sitta till bords var henne alldeles främmande; men efter en tids vistelse i solvärmen af en öm moderlig behandling tinar hon upp mer och mer, ser vänlig, tillgänglig och ej öfvermåttan besynnerlig ut och tackar dagligen Gud "att få vara på detta sköna ställe, der det är så godt att vara." Visst behöfver hon ännu skötas som ett barn, så gammal hon är, och kan ej alls läsa rent, men det går så småningom och förstån-

det klarnar efter hand. Lofvad vare Herren för all hans nåd!

Det sista pyret, 4 år gammal, ser ut som om hon Vore två; oj, sådana små pinnar till ben! Hennes moder, en svår, lastbar qvinna, har vanskött henne i hög grad. Barnet har ock varit med modren på "kurhuset," det visste vi ej förrän vi tagit henne (och *hvem* vill eljes taga sådana?). Hennes visnade lemmar vittna tydligt om svält och vanskötsel. Om de ärfda dåliga vätskorna vittna stora knölar på halsen; vi sköta henne enligt doktors föreskrift — inte är det så treffligt, men vi hafva anbefallt henne åt vår Grud och Fader. Doktorn har sagt att det inte är farligt för de andra. Den snälle doktor S., som gifver alla hemmen *fri* läkarevård, är ock en stor Guds gåfva.

Hvilket uselt kräk vår lilla flicka är. Ögonen äro sjuka och ljusskygga. Hon talade nästan intet när hon kom, men börjar gifva begripliga ljud ifrån sig. Först liknade hon ett litet smutsigt trasbylte, men o, så godt att få taga bort smuts och ohyra och, i stället för hennes gamla paltor få kläda henne i rena kläder, hvar med våra vänner från skilda orter försett vårt barnhem. De barns lyckliga utseende som varit hos oss någon tid, är ett vittnesbörd af vår Faders kärlek och omsorg."

D. 30 mars 1881. "Beröm af Doktor S. för det sista barnets skötsel: "hon såg icke ut som ett människobarn, då hon kom." Herren tillhör äran."

Första tiden, medan några af barnen voro helt hjälplösa, sköttes hemmet af två vårdarinnor. Sedan hemmet hunnit ordnas, barnen vänjas vid arbete och vår Fader äfven försett dem med undervisning i nödiga skolämnen har husmodern, ensam skött de 11 små plantorna. Såsom i en familj få ds' äldre barnen turvis biträda med att se efter de mindre och att deltaga i husliga göromål efter sina krafter. Hvarje framsteg häruti anses som ett *stort* förtroende och ett önskningsmål, som väcker deras stora glädje. Såsom t. ex. då de *få* börja hjälpa "Moster" att stryka eller skura m. m. eller då de vid äldre år *få* börja väfva. Hemmets mål är att bilda barnen till praktiska, dugliga qvinnor. Så

behäftade med svåra sjukdomsämnena som de flesta af dem genom arf äro, utgör det ett stort under och ett fortfarande ämne till tack och lof, att de i allmänhet äro så friska, hvarom deras glada, frimodiga utseende bär vittnesbörd.

Våra vänner hafva varit outtröttliga i att förse våra barn med linnen, strumpor m. m. Flere syföreningar både bland barn och äldre hafva i kärleken tänkt på våra små. Sannerligen de som litet samlade fattades intet." Herren skall ock rikligen välsigna alla dem som han fått göra villiga att hjälpa oss. Lönen skall blifva uppenbar på den dagen, då de som här sått ut ädel säd, om. än med tårar, skola komma med glädje och bära sina kärftar.

Så hade den käre Herren i sin stora nåd försett oss med trenne hem och rikligen försörjt hvar och ett af dem. Barnhemmet var särskildt vår lilla "solstråle." Arbetet bland de små är så hoppgifvande och hans löfte så dyrbart; "Hvilken som undfår ett sådant barn *i mitt namn, lian undfår mig,*" Math. 18: 5.

I början af 1882, då en ljuflig nådesvind blåste öfver skyddshemmet, berördes äfven våra barn af Guds Helige Ande. Särskildt efter en bönestund på skyddshemmet blef det lifaktig rörelse ibland dem, enskildt böneumgänge med Gud, syndabekännelse och barnlig glädje öfver undfången nåd samt trosvisshet att Jesus nu bodde i deras hjertan. Vi fröjdade oss med bäfvän, men o under af nåd! så vidt vi kunna se, tillhöra de Herren allt intill denna dag.

' Det är en salig öfning att bero af Gud, men så kännbar ibland, ty han klemar ej med sina barn utan ställer sig stundom "främmande", såsom frågade han ej efter dem, men — just då, o hvad han helper härligt!

Under de första sex åren lät Herren vårt arbete fortgå och tillväxa utan afbrott, om ock under ständiga vexlingar. Såsom man omhuldar och stöder ett barn, så omhuldade Herren oss, särskildt genom det jordiska

stöd han gifvit oss i den vän, som hyresfritt åt oss upplät det ena liuset efter det andra och var vår trogne rådgifvare vid hvarje påkommande behof.

Mot slutet af 1882 var tiden inne att införa oss i en alldeles ny klass af vår himmelske Faders skola derigenoni att denne vän sjelf råkade i trångmål. Det var ett hårdt slag. Tunga moln skockades Öfver våra hufvuden; hela lilla planteringen vid Hvita Bergen hotades med upplösning — alla hus, der våra hem funnit tillflykt, skulle nemligen säljas, och vi voro icke, menskligt att se, vissa om tak öfver hufvudet till årets slut. O, om man genast förstod att sådant vore ett *trospref*. Men nej — den tanken kommer så lätt: "Herren har icke längre behag till oss", och detta utgör den bittraste droppen i kalken. Dessa hus, der vi fått erfara så många dyrbara bönhörelser, så många bevis på vår Faders trofasta omsorg, ja, dem vi nästan ansett såsom våra egna, skulle säljas! Alla menskliga utvägar och utsigter voro stängda; det såg mörkt ut rundt omkring oss, men *öfver* oss lyste löftesstjernan: "Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och du *skall prisa mig*." Och det blef bön och åkallan på hemmen, stora och små bådo, enskildt och gemensamt. Vi ödmjukade oss i stoftet inför vårt lifs Gud och bådo honom uppenbara om det var något i vårt arbete, som han icke kunde välsigna; vi bådo om rening, om rensning. Vi voro redo att lemna hemmen och arbetet, om *han* så ville, eller flytta hemmen — det var blott *ett* vi nödvändigt behöfde: *att han gick med oss*.

Likasom Mose till svar på bönen: "Låt mig se din härlighet!" inneslöt i en bergsskrefva, betäckt af Guds hand, och fick se hans härlighet *först sedan Herren gått framom*, '2 Mos. 33: 18—23, så fingo vi, efter en tid af nöd, kamp och trängsel, åter *se* Guds mäktiga, väldiga, skyddande hand uträckt, undanrödjande hindren, görande väg midt i hafvet, förvandlande nödrop till jubelklang. Såsom solen genombryter dimmorna, förvandlande den kulna, kyliga morgonen till solljus, klar dag, så öfverväldigas man vid sådana erfarenheter af Herrens outsägliga nåd, kärlek, rikedom och kraft, och hjertat flödar af *hans* lof "åt hvilken vi betrott vår sak." Stora

äro Herrens verk, den som derpå aktar hafver lust deraf!"

Hjelpen kom dock icke genast, icke på en gång. Först stillade Herren våra oroliga sinnen med sitt: *'Frukta icke — det är jag'*. Han ledde oss med sina ögon. I alla hemmen förnams *Herrens närvaro i nöden*. Under julen fingo vi såsom en liten "vapenhvila" under den hårda striden. Man hade ej tid till många tillredelser till den eljes så efterlängtrade julen, men barnens trosfrimodighet kom oss till hjälp. En af dem menade det vara julklass nog, om vi fingo bo kvar.

På nya året började underhandlingarne om husens försäljning med ny fart. Då en spekulant besåg husen gaf Herren en af bibelqvinnorna, anställd vid skyddshemmet, språket: "besluten ett råd och det varder intet af"; deraf blef också intet. Då sedan en annan kom i samma ärende, fick hon ett annat språk: "Söken *sta-*dens bästa. . . ty när den väl går, så går ock eder väl." Jer. 29: 7. Ingen af oss visste att denne spekulant kom i och för stadens räkning; så var det dock. Våren 1883 inköptes af Stockholms stad egendomen 53 Stadsträdgårdsgatan (nu Wermdögatan), der skyddshemmet och första barnhemmet äro belägna. Genom hyreskontrakt tillförsäkrades oss att tills vidare bibehålla våra hem derstädes mot en årlig hyra af 3,000 kronor, år 1884 nedsatt till 2,800 samt år 1889 ytterligare nedsatt till 2,000 kronor.

Bibelqvinnohemmets bostad 28 Nya gatan (nu 104 Skånegatan) blef icke såld, ehuru köpekontrakt redan vår uppsatt, utan hafva vi äfven härstädes fått bo orubade mot en årlig hyra af 1,200 kr., sedermera nedsatt till 1,000 kr.

Så till vida hade nu den käre Herren låtit oss komma till ro, men — ett stort *men!* . . kunde vi tro vår Gud, ja, var det icke rent af *förmätet* att våga tro Gud om att fylla dessa våra nya, så utomordentligt stora behof? Herren hade särskildt förberedt oss för denna trospröfning. Redan i början af år 1882, då vi stannade för språket: "våren ingen något skyldige", Rom. 13: 8, fingo vi se underbara ting, och "större ting än dessa äro skall du få se." Vi *ville* veta Guds vilja och väg

för oss, och *vi kommo icke på skam*. Likasom enkans oljekruka hafva våra förråd tillväxt i samma mån som utgifterna ökats. Vid hyrans erläggande fingo vi se huru Herren alldeles afpassade summans storlek efter behofven, då vi från skilda, alldeles oväntade håll, fingo till första kvartalet en 1,000-kronas sedel med påskrift: "till hyran" och till andra kvartalet en lika stor sedel med samma påskrift, att icke nämna de mindre beloppen, som fyllde återstoden. Hvad kunde tydligare visa oss Guds vilja att fortsätta vårt arbete, *der* han satt oss, öfverlåtande åt honom omsorgen att uppfylla våra behof? Hans heliga namn vare ära och pris!

Att trosprofvet var för' oss nyttigt, ja nödvändigt, är icke efteråt svårt att se. Vålgärningar blifva snart någonting alldagligt, om man än menar sig vara tacksam därför, hvilket bevisas af den öfverraskning man erfar, då ett afbrott uppstår i det man dock aldrig haft att påräkna för mera än ett ögonblick i sänder. Skulle skolbarn icke få *nya* lexor, hurudan vore då skolan? Skulle Guds barn icke få *nya* prof, huru blefve tron då öfvad? Herren vare lof, han förstår att fostra sina barn till sin tienst! Må vi blott förstå att böja oss under hans mäktiga hand, så vill han, skall han upphöja oss i sin tid.

Med denna nöds tid börjar en ny afdelning af vårt arbete vid Hvita Bergen. Det är likt vår Gud att föra sitt folk genom trånga bergpass ut på vidare rymder.

Vi fingo *då* med våra vänner utbrista i Guds lof. Men huru mångdubbelt få vi icke *nu* instämma, då vi under alla dessa *femton* år fått erfaras Guds bärliga hjälp och fått sluta dessa femton år med vår förökade skara utan skuld! Lofsång höfves oss. Allt hvad anda hafver lofsjunge Herren! Halleluja.

Barnhemmet N:o 2.

Under det Herren sålunda genom skyddshemmet och barnhemmet gifvit vårt arbete en mera ordnad verksamhet bland stora och små af samhällets olycksbarn, fortfar det att i "moderkupan" vara frisk omsättning. Det

ökade antalet af bibelqvinno-elever *måste* ju medföra minskning i våra tillfälliga "gästers" antal, dock motogo vi ännu sådana i möjligaste måtto efter vår förmåga. Bibelqvinnornas beskrifningar på stackars vanvårdade barn, påträffade vid husbesöken, voro bjertsli-tande. Den välsignelse vår Fader låtit oss erfarra med våra, från eländet undanryckta barn, verkade naturligtvis en stark medkänsla för dessa små, som ännu voro kvar deruti. Var väl behovet af barnhem fylldt genom det hem vi' fått? O, nej, behovven tycktes växa i samma mån de blefvo kända. Hade vi tro nog att bedja om ännu ett barnhem? Ja, skulle vi våga tillämpa på oss: "Det behöfves icke att de bortgå — gifven I dem äta?"

Redan på förhand hade Herren kommit vår klen tro till hjälp, då vi hösten 1882, i testamente efter en hemgången, vårt arbete mycket hängifven vän, fingo 5,000 kr. Men våren 1883 hade ett sjukhem blifvit bildadt, livarom vidare längre fram. Vi hade således växt till fyra "skaror". Var det icke nog för oss att sköta? Skulle vi våga börja ännu mera? Vi lade saken i bön inför vår Fader och bådo honom visa oss sin vilja.

En dag nära jul kom en af våra vänner, beklagande sig att hon hela dagen förgäfves sökt plats för en liten ett-årig flicka, som skulle utskrifvas från sjukhuset och, förnekad af sin onaturliga moder, icke hade någon i verlden som frågade efter henne. Vi mottogo barnet såsom en dyrbar julklapp af vår Fader. En annan liten sjuk, öfvergifven stackare, utsvulten, full af smuts och ohyra, bars en dag hem af en af bibelqvinnorna. En afton kom. en qvinna, hemfallen åt dryckenskapslasten, med sin lilla flicka; modern, utkörd från sitt usla tillhåll, hade ingen råd för sitt barn. Sedan bibelqvinnorna tagit noga reda på förhållandet, var det ingen annan råd än att taga barnet om hand, sätta på vatten, taga fram badbaljan och låna kläder på barnhemmet tills vi hunno sy nya. O, huru skönt att få bränna upp de små kräkens usla trasor och se dem hela och rena! De. se genast så, helt annorlunda ut. Sådana fall upprepades tills barn voro upptagna i alla hemmen, ett var dessutom af oss inackorderadt hos en kristen gumma

i staden; ett annan på landet; det sistnämnda genom goda vänners hjälp.

På bibelqvinnohemmet var utrymmet så till trängsel upptaget att ett par barn en tid lågo på golfvet i vårt lilla mottagningsrum, och vi kunde nu ej annat än af hjertat bedja vår Fader om *ännu ett barnhem*.

Se här huru han svarade. Innan vår önskan blifvit offentliggjord, kom med posten från Göteborg ett bref innehållande 20 kronor, med påskrift: "grundplåt till barnhemmet N:o 2." En vän i Stockholm lemnade strax derpå 20 kr. till samma ändamål. I maj kom ett bref från landet med ytterligare 20 kr. Brevet lydde sålunda: "Jag kommer mycket ihåg eder. I synnerhet blir mitt hjerta varmt vid tanken på de värnlösa små. Lofvad vare Gud, att han ger sina barn livad de skola göra. Ja, Herrens löfte är: *Det skall vara dig igenlönt i de rättfärdigas uppståndelse*. Jag omtalade för mina söndagsskolebarn hvad jag hört om nöden i Stockholm och frågade om de ej ville sända något till de små fattiga barnen der? Alla små händer uppräckttes såsom tecken, att de voro villiga att gifva, och som de redan hade en kassa bestående af 10 kr., så sända vi nu detta från söndagsskolan vid T. i V., med tillönskan af Guds rika välsignelse öfver barnhemmet N:o 2. Vår systerförening fann ock för godt att gifva något, och följer från densamma 9 kr. Särskildt kom en liten söndagsskolflicka till mig med en krona, sägande: "detta är af mina egna pengar, skicka ock detta." Ja, må nu Herren få välsigna våra små gåfvor. Guds rika nåd och frid följa eder i allt edert arbete"! Sådana svar från Herren äro på dubbelt sätt dyrbara, såsom bönhörelse och för den kärleksvärme, som utflödar genom dem.

Jemte dessa och andra svar på vår bön, gaf Herren äfven till detta hem det förnämsta, nemligen en *husmoder* med moderligt hjerta för barnen; hon tog kallelsen från *Herren* och hennes åtrå är att "amma de små upp åt honom." 2 Mos. 2: 9.

För det blifvande hemmets husmoder jemte de barn, som redan voro mottagna, bereddes plats öfver sommaren 1884 ute i skärgården, der sjukhemmet hade plats, hvaraf särskildt de klena barnen hade stor nytta. Her-

rens välsignande hand var öfver dem. De frodades synbarligen.

I *Jesu namn* och vissa om hans välbehag hyrde vi hösten 1848 5 rum och kök vid Barnängsgatan N:o 2 för vårt nya hem. Herren visade tydligt platsen. Han har ock ousägligt huldt fyllt de nya behofven *efter löfte*. *Barnhemmet N:o 2* började ock mycket ringa. Den 1 oktober skulle det nya hemmet tillträdas. Husmoder hade Herren gifvit oss : värnlösa barn funnos i öfverflöd och nya anmäldes dagligen, på *en* dag konimo 9 mödrar med anhållan att få lemna sina barn. En passande bostad hade vi fått — men ännu voro rummen *tomma*. Hvarje nytt hem är en ny öfning för tron. Vi hafva Guds löften i *ordet*, men vi *se* dem ännu icke förverkligade. Öfningen är underlig för hvarje gång, men o, huru kostelig och dyrbar! Och huru tålig är icke den käre Herren, då lexan är svårlärd! "Han vet hvad vi äro för ett verk, och tänker derpå, att vi äro stoft." Derfor kommer han oss så huldt till mötes och stärker vår svaga tro.

De första gåfvorna till det nya hemmet sågo ringa ut: ett gammalt bord, en dito säng och några söndriga stolar, men o, hvad de värmdo hjertat såsom en underpant derpå att alla behof skulle blifva fyllda i rätt tid. Så skedde ock öfver hvad vi kunde bedja eller tänka. Ehuru vi fått erfara så ousägligt mycket af vår Faders omsorg, huru han *förser*, ställer han det dock alltid så att hans gåfvor blifva alldeles öfverraskande. Om han icke gifver penningar att köpa för, så gifver han förnödenheterna *direkte*, så mycket kärare, som han ju då visar *huru han vill hafva det*, och vi slippa vara villrådiga om hvad vi kunna eller icke kunna köpa, ja, han gifver oftast det som är mycket *bättre* än vi skulle hafva köpt, ifall vi haft penningar dertill—deraf hemmens glada, trefliga utseende. Vi vilja anföra ett exempel. Husmodren önskade mycket att få en skänk. Hon talade härom med förestånderskan, men fick till svar: "Vi ha icke råd att köpa en skänk; det fins ju väggfasta skåp, vi få nog reda oss med dem så länge." Husmodren svarade ingenting, men bad Gud att han ville gifva barnhemmet en skänk.

Samma dag kom från en vän till det nya barnhemmet ett lass med en hel salsmöbel, *utmärkt vacker*: skänk, bord och 6 stolar, förut af den samma vännen begagnadt på ett landställe. Samma dag kom från samma hand ett lass med nya gåfvor, ett utmärkt köks-skåp m. m., *just livad vi hade mest af nöden*.

Samtidigt fingo vi af en annan vän en soffa; vi hade just sett på en sådan, men funnit den alltför dyr att köpa. En lördagsafton sade husmodren: "I morgon har jag inga hela förkläden att sätta på barnen." I detsamma kom ett paket med nya förkläden från en syförening i Roslagen.

Under de första veckorna af hemmets iordningsställande måste barnens beklädnad komma i andra rummet, men snart var det deras tur. Att väfva sjelfva, såsom på första barnhemmet, var ännu icke möjligt, men vi fingo köpa goda stufbitar för billigt pris. Den af bibelqvinnorna, som fått gåfva och lust att tjena med synålen, var just der och hade begynt klippa till, fast saknaden efter en symaskin var ganska stor — och hvad gör Herren? Han skänker oss just då genom några af sina "snälle skaffare", vänner i Småland, en alldeles ny, präktig symaskin af Husqvarna tillverkning. Samtidigt kom från en vän i Stockholm 100 kr. till jernsängar. *Af Herren är allt detta skedt och är ett under för våra ögon*. Huru trofast är icke vår Gud! Huru huldt han förser: "Såsom en fader förbarmar sig öfver sina barn, så förbarmar sig Herren öfver dem som frukta honom". Ps. 103: 13.

En särskild bönhörelse är att barnen få vara friska och att de äro mottagliga för Guds ord. De kära små! Den som vet hvarifrån de kommit, kan ju ej annat än glädja sig åt att få vara med om att skaffa dem vård.

Ännu var barnhemmet N:o 2 mycket kallt. Vi bådo vår Fader om hjälp, ja om *snar* hjälp, ty nöden var tryckande. Just då fingo vi *till skänks* två flyttbara kaminer, som inbesparä ved och sprida tillräcklig värme på tvenne af hemmen. Lofvad vare Gud i Jesu namn för all hans nåd!

Den 18 okt. 1884 invigdes det nya hemmet med ett

enkelt tackmöte. Våra vänner nedkallade med oss Guds välsignelse öfver denna nya gren af arbetet och vi erkände alla med fröjd *barnhemmet N:o 2 vara en ny minnessten af vår Faders trofasthet.*

Härligt har vår Fader visat, att han är lika villig och mäktig att förse flere barn som färre med hvad de behöfva. Alltefter som barnens antal växa, hafva syföreningar och barnföreningar bildats här och der i vårt land, hvilka tänka på oss i kärlek och förse våra små så rikligt, att vi äfven kunnat dela med oss utom hemmen.

Den kära julen nalkades. Någon frågade barnen på barnhemmet N:o 1 om de ej trodde sig få mindre julklappar nu, då vi fått ett barnhem till, hvarpå de svarade: "vi tro att vi få *mera,*" räknande såsom Herren att "*arftet ökas*" genom hvarje barn — och de kommo icke på skam. Före jul kommo väl fyllda lådor med väl arbetade saker åt våra små från olika delar af vårt land. Dertill skänkte en vän äfven till det nya hemmet ett nätt dockskåp. På julafton var glädjen stor. Den första som fick bryta sitt paket och deri fann en nätt liten docka blef alldeles utom sig af glädje; hon hade ju aldrig varit med om sådant. Hon hoppade och sprang och nästan gret af glädje och föll slutligen ned och tackade Jesus. Nog äro barnahjertan en tacksam jordmån!

Innan vi vidare följa vår växande barnskara vilja vi åter kasta en blick in i "moderkupan". Vi dröja der en dag, t. ex i April 1885. Hurdags börjar dagen? kl. 4—5 sofva väl alla? Det beror på hvilken dag vi välja. En dag i veckan är skur- och stökdag, då äro alla i glad och liflig fart mellan 4—5. Emellanåt höres en glad sång. Arbetet går lätt, ja "smordt," ty vi hålla på att lära att äfven göra de husliga sysslorna åt Jesus. Stökdagen börjar tidigt, men slutar icke så tidigt; hela huset skuras och fejas. Blommorna få sin vattenösning. Samma dag bakas'. För att begagna spisel värmen är stor kokning hela dagen. Den ena kastrullen efter den andra påsattes; innehållet förvaras sedan i stenkrukor

och bortbäres under de följande dagarne af bibelqvin-
norna till sjuka, eller spisas med begärlighet hemma af
kända nödens barn, små och stora. O, huru Herren
välsignar mjölet i skäppan så att det icke förminskas!
Hvarför måste så mycket göras på samma dag? Eme-
dan bibelqvinnornas tid de öfriga dagarne är upptagen
af lektioner och annat slags arbete. Vi måste köpa
tiden. Då sysslor, såsom tvätt m.m., inträffa, pågår
ännu mycket mera på en dag, allt under Guds lof; det
är stort och fröjdar hjertat.

Vi vilja nu lerna "stöket" och taga en vanlig ar-
betsdag. Vanlig? Ja, det är just svårigheten att välja,
ty tvende dagar äro icke gerna lika. Vi vilja taga t. ex. en
tisdag. Kl. 6 är hela huset i liflig verksamhet. Morgonstäd-
ningen drar sin tid, emedan samma rum äro om natten
sofrum och om dagen matsal, arbetsrum m. m. Någon
stund behöfves ju också att stilla sig inför sitt lufs Gud.
Kl. 8 'ringer till frukost. Vällingsskålen ryker, och inne-
hållet fortare med frisk aptit. Gud vare lof för mat-
lust och dagligt bröd. Efter morgonbön hafva vi 3
dagar i veckan "bibelstund", d. ä. vi följa Guds folk i
gamla testamentet för att hemta hvad vår Gud der sär-
skildt vill lära oss, och om *Jesus* är med oss och ut-
lägger för oss skrifterna, så kan han göra våra hjertan
brinnande vid sjelfva Sinais betesmarker.

Kl. omkring 1/2 11 äro bibelqvinnorna i glad ifver
att förse sina väskor med lifvets ord. De gå nu alla
på husbesök utom de som hafva "veckan" i husliga
bestyr eller de som för sin kallelse för yttre mission
måste använda så mycken tid som möjligt för språk-
studier.

Kl. är 2. Det ringer till middag. Bibelqvinnorna
hafva mycket att förtälja om de fattigas skriande nöd.
Efter middagen tackar mau verkligen *af hjertat* Gud
för mat och hemtar med glädje "tredje rätten" ur *hans*
ord — erfarande att "menniskan lever icke allenast af
bröd, utan af hvart och ett ord, som går utur Guds
mun*. Derefter liflig verksamhet att ställa i ordning
till "modernötet." Gummorna komma efter hand och
äro snart i gång med sitt arbete. De se glada och be-
lättna ut. Den enkla trakteringen smakar dem utmärkt

väl. Likaledes hvad de få höra nr Guds ord eller till praktisk lärdom. Herren vare löf för allt! Mötet slutar omkring kl. 6; mödrarna gå hem till sitt. Gud välsigne dem och hvad de fått höra!

Nu är tid att ställa i ordning till aftonmötet.*) Salen med sina bänkar' är lätt ordnad; icke så åhörarne. Att tillsäga om mötet från den ena veckan till den andra förslår icke; hibelqvinnorna gå ut och hemta åhörarne. Den bestämda tiden kl. 7 äro bänkarna ännu temligen glesa, men snart äro de i allmänhet fulla af ganska uppmärksamma åhörare. Samma ljuflika nådes vind, som blåste öfver våra små möten de första åren, har åter varit på färde, men de störande nppträden, som då nästan ständigt förekommo, utblifva nu alldeles. *Herren är det.* Sång och eftermöten hafva icke fattats. Lofva Herren, min själ! Större ting få vi vänta efter löfte.

Herren har välsignat bibelqvinnornas husbesök. Vi veta att många hafva blifvit vunna för Herren genom dessa ringa redskap. Flere få vi se derhemma. Drinkares hem hafva blifvit förvandlade. Dock — motstånd och svårigheter finnas ock. Ett exempel: en vän anmodade oss en dag att besöka en drinkares hem. Modren låg illa sjuk; barnen voro fulla af smuts och ohyra; fadren satt, öfverlastad, alldeles overksam. Mat fans icke, icke en stol; allt upptänkligt var buret till krogen eller pantlånaren. De qvarlemnade husgeråden bestodo af en kopp utan öra, en half talrik'och en träsked. Doktorn, efterskickad af samme vän, som gaf oss bud, hade ordinerat terpentintin på den sjuka; en flaska terpentintin var anskaffad, då bibelqvinnan kom; medan hon vänder sig om för att hjälpa den sjuka, dricker fadren ur nästan hela terpentinfiaskan. Då en besökande släkting förebrår honom hans uppförande svarar han: "ska ni inte lemna mig påskfred?" Arbetsfält fattas icke i detta "hem" för bibelqvinnan. Hvad skola vi säga om barnens reningsprocess? Det kräler och kryper om de små stackrarna, men huru skönt att få dem tvättade,

*) Till följd af många förökade tillfällen att höra Guds ord i närheten, hafva dessa möten under de sista åren upphört.

kammade och iklädda, rena kläder! Det är ju en änglasyssla.' Men den sjuka måste ha skötsel. Doktorn har ordinerat gröt. Hvad är att göra? Bibelqvinnan måste först skaffa mjöl, sedan skaffa och hugga ved m.m.. Under tiden får hon oqvädingsord af fadren, som påstår att ved finnes huggen. Då nu gröten är kokad, hvad lägga den uti? Intet annat finnes än den handduk, som medtagits till barnens badning; den måste alltså först tvättas och torkas!" . . . Detta ett litet exempel af en bibelqvinns verksamhet. Se här ett annat: En dag kör en. vän in på bibelqvinnohemmets gård med två stora, massiva tunnor sill att fördelas mellan hemmen och våra fattiga. Det blef fart i bibelqvinorna efter pågående lektions slut. Några fördelade sillen; en gick till hemmen, förkunnande nyheten. Andra gingo till kända fattiga i barackerna, m. m. Det blef lifligt på hemmets, gård. Somliga kommo med ämbar och kaggar, andra med burkar, papper, m. m. att deruti hemtaga sin beskärda del. Inom tvenne timmar voro de ofantliga silltunnorna fullkomligt tömda. Utom hemmen hade öfver 60. fattiga familjer fått sin del. Somliga voro tacksamma, andra icke! Lättare är att finna villiga gifvare än tacksamma mottagare. Herren göre våra hjertan tacksamma för all hans nåd!

Vi måste nu något litet stanna vid den gren af arbetet, som vi vilja benämna *sjukvården*. Som sjuka och klena personer från arbetets början öfverallt mötte oss, var det naturligt att vi önskade gifva våra bibelqvinor den utbildning, som stod oss till buds. Den vän, som från början varit oss behjelpig i bibelqvinornas undervisning, åtog sig att undervisa dem i vattenbehandling. Genom Professor Hartelii benägna för sorg, fingo 3:ne bibelqvinor undervisning i gymnastik å centralinstitutet, hvarmed de kommo fattiga sjuka till hjälp. Dessa undervisade sedan bibelqvinnoelevorna under följande kurser, Många fattiga sjuka hafva härigenom blifvit hulpna. Genom att sålunda meddela lekamlig hjälp, hafva ock dörrar blifvit öppnade

att få meddela andlig välsignelse, och månet hem, förut tillslutet för Guds ord, bar härigenom blifvit öppet för dess välsignelse. Särskildt från B— i Roslagen fingo vi många vittnesbörd om välsignelse genom en bibelqvinnas vistelse derstädes, och icke få kärleksgåfvor blefvo såsom tacksamhetsgård skänkta till bibelqvinnohemmet. Hennes uppoffrande kärlek och hängifna omsorg, så väl för själars nöd som lekamlig krankhet, fortlevver ännu hos mången derstädes i tacksamt minne.

Denna, redan år 1881 afmejade förstlingskärfve, Emma W., omfattade från början såsom en älsklings-tanke bildandet af ett sjukhem i förening med bibelqvinnohemmet, hvartill vi äfven uppmanades af vår doktor S. Denna tanke omfattade då egentligen konvalescenter. Men långt innan denna tanke vunnit gestalt, anade en mängd klena, hemlösa, nervsjuka, ja äfven sinnessjuka personer att sådant borde komma i fråga och som vi på bibelqvinnohemmet mottogo så många som det var möjligt, blefvo vi snart alldeles belägrade af ansökningar, särdeles för nervsjuka personer. Detta hotade att uppsluka allt annat arbete och lät oss känna behovet af ett sjukhem ganska trängande. Härtill trodde vi oss också se Herrens vink genom betydliga gåfvor, gifna till ett sjukhem.

Våren 1883 började vi alltså, om ock med bäfvan, ett hem för klena personer, som behöfde stärkas, och hyrde vi dertill öfver sommaren rum i skärgården, der den friska luften var till stor välsignelse. Hösten samma år inflyttades sjukhemmet till dertill hyrda rum, 55 Stadsträdgårdsgatan (nu Vermdögatan.) De tvenne bibelqvinnor, som senast genomgått centralinstitutet, förestodo sjukvården i det nya hemmet, och Herren gaf åtskilliga uppmuntringar. Han försåg det nya hemmets behof lika huldt och faderligt som de föregåendes. Äfven arbetet bland de sjuka var icke utan välsignelse. En sinnessvag gumma, af oss alla benämnd "mormor", som, då hon kom, var fullkomligt stum och stod orörlig på den fläck man ställt henne (hon skall hafva blifvit misshandlad af sin onaturliga dotter), blef genom Guds nåd fullkomligt återställd och dertill förvissad om sina synders förlåtelse. Det blef stor fröjd! En flicka

från landet, som fördes till oss så våldsamt att två personer hvarje natt måste vaka öfver henne, gjorde Herren barmhertighet med, så att hon fick lemna oss fullkomligt återställd. Vi kunna icke uppräknat alla bevis på Guds trofasthet. De stå icke till att räkna.

Afven från sjukhemmets korta tillvaro skola vi få se frukter derhemma, för hvilka vi med jubel skola lofva *Lammet, som dödadt är och har igenlöst oss åt Gud med sitt blod.*

Detta hem var dock icke i fortsättningen vår Faders väg för oss — det var för ett annat af sina barn han hade detta arbete i beredskap. Han visade oss detta på sitt faderliga sätt, dels genom att låta sjukvården få en gestalt, som öfversteg våra krafter — dels genom att låta behovet af utvidgning i arbetets första grenar blifva allt mera trängande.

Genom den riktning vårt arbete från början fått, kommo i allmänhet inga andra sjuka till oss än sådana som aldrig tänkte på att lemna någon slags ersättning, huru besvärliga de än måtte vara. Detta borde vi ju hafva kunnat föreställa oss men ett annat inträffade, som vi aldrig hade tänkt oss, det nemligen att värt hem blef ansedt för ett hem för sinnessjuka. Förgäfves protesterade vi; omständigheterna voro sådana att den ena sinnessjuka qvinnan efter den andra intogs, nästan utan vårt samtycke, och det var icke liten samvetsnöd för hvar och en som nekades, så länge vi menade det vara Guds vilja att efter yttersta förmåga försöka att mottaga dem. Dock bragtes vi till sist derhän att vi insågo omöjligheten af att mottaga sinnessjuka jemte vårt öfriga arbete. Efter mycken inre kamp blef vägen klar — vi fingo med Guds välbehag lemna arbetet bland nerv- och sinnessjuka och i stället utvidga det arbete, som från början blifvit oss betrod. Sjukhemmet uppupp gick alltså i *Missionshemmet*, som d. 1 nov. 1885 i all stillhet invigdes, och hvilket intill denna dag är med bibelqvinnohemmet på det närmaste förenadt.

Ehuru sjukhemmet sålunda upphört, utgör *sjukvård*, som förut är nämnt, fortfarande en ej så obetydlig gren af bibelqvinnornas verksamhet.

Herren har äfven i nåd låtit några af oss erfar

Kristi kraft att hela krankheter såsom svar på trons bön. Hans namn vare lof och pris för all öfversvinnelig nåd!

Vi återgå nu till *arbetet bland barnen*.

Arma stackars vanvårdade barn kommo fortfarande i vår väg. Ehuru det ökade antalet bibelqvnnoelever omöjliggjorde mottagandet af tillfälliga "gäster" blef dock ett och annat värnlöst barn intaget i moderkupan till dess vi för det samma kunde anskaffa plats. Sålunda uppstod behof af ännu ett barnhem, och saken framlades för Herren. Äfven denna gång fingo vi icke länge vänta på svar. Hösten 1885 kom ett bref innehållande 100 kr. med påskrift: "Vår sons liffränta insatt på Guds bank vid Hvita Bergen till *barnhemmet N:o 3*. Samtidigt fingo vi följande bref: "För någon tid sedan var här väckelse; Gud gick fram med makt, särskildt bland barnen. Bland dem som stannat för Herren slöto sig många tillsammans till en "barnförening" under ledning af en arbetare på T—s verkstad. De hafva sina sammankomster 1 a två gånger i veckan, då de som haft någon slant, lagt den i sparbössan. Behofvet af att hjälpa mindre lyckligt lottade barn har vaknat hos dem och för detta ändamål ha de, för sina sparpennningar köpt garn och väf och stuckit och sytt de saker, som medfölja. Vi sända detta med en hjertlig helsning att ni ville hålla tillgodo detta för *barnen*" — — — — —

Se der hvilka *medarbetare* Herren uppväcker! Till svar på bön gaf ock Herren denna gång en passande husmoder. Genom dessa och andra välgerningar stärkte han vår tro att börja

Barnhemmet N:o 3.

Förstlingen till detta hem hade vi redan fått uti ett barn, hvars moder varit på fängelse 10 gånger, sista gången för att i berusadt tillstånd hafva bitit en granne. Vanvårdade barn erbjödos oss i öfverflöd. Intet nytt hem börjas utan trosprof. Behofven se så

stora ut, men Herrens rikedomar genom sina villiga sändebud äro ännu större. Fredagen före jul år 1885 var åter en verklig tiondedag. Vi fingo mottaga den ena lådan efter den andra från Stockholm och olika delar af landet med väl arbetade linnen, strumpor, förkläden, ja äfven några färdiggjorda klädningar åt våra kära små, dertill utmärkt vintertyg m. m. ja t. o. m. *kängor*. Vår Faders omsorg syntes särskildt deruti att förråden kommo *dagen före* de nya barnen, som behöfde dem. Vår Fader vare i Jesu namn ära och pris för all hans nåd!

Vår Fader visste *väl* att allt detta gjordes oss behof. I huset näst intill skyddshemmet funnos rum att hyra, men som utrymmet här var vida större, ansågo vi det vara skäl att barnhemmet N:o 1, som redan haft några års öfning och hvarest en del af barnen voro något uppvuxna, flyttade till det nya, rymligare hemmet, bibehållande sitt namn "Ettan" (d. ä. barnhemmet N:o 1) och deremot en alldeles ny liten kull inflyttade i det första lilla hemmet med namn *barnhemmet N:o 3*. Sålunda börjades så godt som tvenne nya hem nästan samtidigt, i det att barnens antal på barnhemmet N:o 1 ökades till 20. Det var en bråd tid, men Herren hjälpte härligt. Sedan den första "svärmen" dragit ut ur den lilla "kupan" blef den förvandlad till en riktig verkstad. I det "ena" rummet voro många flitiga händer sysselsatta att med glädje reda ut spån och krollsplint och deraf förfärdiga madrasser, sy halmfässingar, m. m. Under tiden voro tvenne bibelqvinnor i köket sysselsatta med att måla en nyss skänkt byrå och ett skåp till det nya hemmets prydnad. Herren hade äfven nu så många "snälla skaffare." En vän skänkte hemväfda gardiner, en annan en säng m. m.

Hela vår stora skara fick med helsa och glädje fira julen i stillhet och frid. På intet hem fattades julgåfvor.

Den 1 dec. voro ännu rummen i det nya hemmet tomma. — Nyårsafton invigdes det under tack och lof. Flera vänner besökte, oss och många vittnade om Jesus. Gud gaf en välsignad dag.

Alla våra hem fingo sluta äfven året 1885 utan skuld. För allt detta hembära vi vår Fader lof och pris!

En stor Guds nåd är det att få börja ett nytt år utan skuld, men utan trosprof gick det ej heller under början af det nya året. Hyran var ökad. Vår barnskara behöfde mat o. s. v. Några af hemmen behöfde ved, och till allt detta var kassan tom. Husmodren på det nya hemmet kände sig beklämd vid tanken på de många behofven. Hon slog upp sin bibel och fick språket: "Jag vethvar du bor och blef deraf hjertligen vederqvickt. Enskildt och gemensamt framlades de många behofven för vårt lifs Gud. O, huru öfverväldigande han svarade: Ett bref kom med en 1,000 kronors sedel med påskrift: "Hyreshjelp till de 6 kära hemmen från tvenne lyckliga makar". Samma dag kom ett bref innehållande 500 kronor med påskrift: "*jag är Herren, jag förändras icke*", Mal. 3:6. Samma dag lemnade en vän 100 kr. och följande dag fingo vi, af en tjenarinnsas sparpennningar 100 kr.; derjemte kommo äfven några mindre summor. På detta sätt har Herren vid hvarje hems början, då vi stått frågande och bäfvande, underbart' kommit vår. svaga tro till hjelp. Upplåt våra läppar, att vi må förkunna Guds pris!

För hvarje vid bibelqvinnohemmet afslutad kurs vidgades arbetsfältet, och antalet ökades af våra systrar, som med oss delat ljuft och ledt, förbundna med oss med kärlekens band. Alla dessa och många andra vänner som vår Fader gifvit oss och vårt arbete, vilja hafva underrättelser från Hvita Bergen för att med oss bedja om hjelp och välsignelse. Som det icke alltid är möjligt att genom bref hinna meddela oss med dem såsom vi gerna ville, togo vi det såsom en vink från Herren, då en vän föreslog oss att utgifva ett litet månadsblad. "Trons Hvila" började att utgifvas år 1885 och har genom Guds nåd fått fortfara intill denna dag, och vår Fader har välsignat den. Hans namn vare pris!

Hösten 1886, 10 år efter arbetets början, firades ett enkelt tackmöte på våra hem. Huru mycket hade vi icke att tacka vår Fader för! Huru helsosamt att ihågkomma huru arbetet började i stor svaghet och huru härligt och ljufiigt Herren vår Gud hört bön och hulptit igenom dessa 10 år! Huru minnesrik är icke denna tid! Huru hafva vi icke, år från år, fått upprepa ett "*Eben Ezer: ända hitintills har Herren hulptit oss!*" Det var ljufiigt att få fira detta tackmöte med våra systrar, bibelqvinnorna inom vårt land, som voro inbjudna från sina vidt skiljda arbetsfält. Underligt beredde Herren utväg för några af dem att resa "hem". De sågo ingen utväg att få respennningar, men bådo i barnslig tillit sin himmelske Fader härom, ja, sade ock "i tron" farväl åt sina vänner för att resa, *innan* de sågo hjälpen — och kommo icke på skam; respengar fingo de i rätt tid från oväntadt håll och äfven förnödenheter till resan.

Dagarna före mötet var mycket stök på alla hemmen, såsom då man till någon högtid hemväntar kära anhöriga. Våra hemkommande systrar skulle nemligen herbergeras på alla hemmen så långt utrymmet möjligen medgaf, och våra husmödrar följde med glädje uppmaningen "herbergeren gerna". Af de 118, som vid den tiden genomgått kursen vid Hvita Bergen, voro 50 närvarande. Huru förunderligt har icke Herren låtit vår skara tillväxa på dessa 10 år, efter sitt löfte: "Den som hoppas uppå Herren, honom omgifver han med nåd." Ps. 32: 10.

Vårt samlingsrum var den rymliga salen på missionshemmet. Främst på väggen hängde en liten festtalia, årtalen 1876—1886 omgifna af "*idel godhet och barnhertighet*" — vår erfarenhet under dessa 10 år. Lagerqvistar omgaf det hela. "I allt detta öfvervinna vi genom honom, som älskade oss".

Vårt tackmöte, som varade från d. 2 till d. 10 Okt., syntes oss icke för långt. Hvarje morgon från 9—11 läste vi tillsammans vår kära bibel. Kl. 4 e. m. samlades alla på något af hemmen och drucko kaffe tillsammans, hvarefter någon af våra systrar meddelade sina erfarenheter från sitt arbetsfält, oss andra till uppmun-

tran och hjälp. En e. m. hade vi samtal om barna-
 uppfostran; en annan om svårigheter under arbetet.
 Kl. 6 söndagskvällarne och kl. 7 de öfriga aftnarna sam-
 lades vi på missionshernmet, då vanligen någon broder
 ledde oss i ordets betraktande, hvarpå dagen slutades
 med bön, sång och tack till Herren. En afton hade vi
 fattigbjudning, ihågkomtaande att Herren bjöd Israeli-
 terna vid löfhyddohögtiden "att sända delar till dem
 som intet hade tillredt för sig." Neh. 8: 10. Några
 aftnar voro alla hemmen samlade, en väldig skara, som
 fyllde salen. Tvenne aftnar voro våra vänner i hufvud-
 staden inbjudna att deltaga med oss i Herrens pris.
 Söndags afton d. 10, "den sista aftonen i högtiden"
 ville bönen och sången ej taga slut. Vi förnummo
 Herrens närvaro och fingo, styrkte af hans Andes kraft,
 säga hvarandra farväl för att med ny lust sprida lukten
 af hans kunskap och hvar på sitt arbetsfält gå hans
 ärenden den "lilla stunden," *"tills han kommer"*.

10 år är en viktig tidsperiod och med anledning af
 Herren Jesu ord: "det hon kunde, det gjorde hon"
 syntes det oss som ville Herren gifva oss att uppsätta
 en särskild liten minnessten genom att begynna det lilla
 senapskornet "Svenska kvinnors mission bland Nord-
 Afrikas kvinnor". Herren beredde väg och gjorde hjertan
 villiga så att först, en år 1887, (till en tid samverkande
 med en engelska) och sedan tvenne systrar år 1888
 med glädje utgingo till detta hårdarbetade fält, der de
 under trenne år flitigt utsått lifvets säd. Hemkomna
 för att hemta nödig hvila känner sig blott *en* af dem
 kallad att återvända, och som hon icke gerna kan ut-
 sändas allena, få vi förbida Herren för att vidare få
 veta hans vilja, fullt vissa att den der bland kvinnor
 och bara utsädda lifvets säd icke skall återkomma få-
 fängt efter Herrens löfte.

Samma år öppnades genom kronprinsessan af Danmarks försorg ett arbetsfält bland de svenska flickor, som under sommaren arbeta vid sockerfabrikerna på de danska öarne. Deras antal är ganska stort, under sommaren 1886 voro, endast på Laaland, ej mindre än 1,400, och som sedligheten bland dem stod på en ganska låg ståndpunkt, insågs allmänt att något behofde göras för dem och det var med glädje vi fingo hörsamma kallelsen att komma dem till någon hjälp. En bepröfvad bibelqvinna har sedan hvarje sommar verkat ibland dessa våra landsmanninnor. Sommaren 1891 utsändes ännu en, begärd och underhållen af inre missionen i Danmark. Herren har rikligen uppmuntrat denna lilla gren af arbetet genom många tecken af sitt välbehag och sin välsignelse.

Barnhemmet N:o 4

Sedan barnhemmet N:o 3 kommit i gång var väl "moderkupan" tom på barn? Långt derifrån. Utom flere andra sände fattigvården oss en dag tvenne värnlösa barn komna ända ifrån Köping. Det är otroligt huru fort de små få rum i hjertat. Våren 1886 var behofvet af ett nytt barnhem lika stort som någongång förut. Men åter var kassan tom och visthusen likaså. En söndagsmorgon framlade vi särskildt våra behof för vår Fader, åberopande huru han vid bäcken Kerit sände korpar med bröd och kött till profeten Elia. Samma dag kom en vän och lemnade med stor glädje 500 kr. från en för oss okänd man, hvars namn vi icke fingo veta. Ytterligare sände Herren 200 kr., gåfva från en hemgången vän. All denna nåd uppmuntrade oss att börja ännu ett barnhem, i synnerhet då gåfvor kommo särskildt för detta ändamål, t. ex. af Miss M. till hyra under sommaren för barnhemmet N:o 4, 100 kr. Vännerna L—g, "ett tackoffer Herranom för Johannes lyckliga födelse" till barnhemmet N:o 4, 10 kr. o. s. v.

Rum erbjödös att byrå i W. öfver sommaren, en villig husmoder fanns uti årets kurs; värnlösa, ja miss-handlade barn funnos, som alltid, till öfverflöd — huru kunde vi annat än i Jesu namn mottaga äfven dessa

barn, och räkna vi alltså det fjerde barnhemmets tillvaro från våren 1886. Litet var äfven detta hems begynnelse, men såsom förr fingo vi ock nu erfara Guds faderliga, trofasta omsorg. Några exempel. En dag då vi mottagit tvenne barn och icke hade något att lägga på dem, kommo tvenne utmärkta, varma filter från en vän i It— g, jemte tyg till västar åt barnen, just hvad vi bäst behöfde. Då husmodern fått de två minsta barnen, bad hon, utan att nämna det för någon, Herren om en korgvagn. Någon dag derefter kom en bibel-qvinna uppspringande med utropet: "Kom och hjälp mig upp med vagnen". Hennes bön var redan besvarad.

"Fyrans" sommarboning var trefligt belägen, nära skogen vid en liten sjö, der barnen fingo bada. Det gudfruktiga värdfolket bevisade barnhemmet mycken kärlek. De satte alldeles frivilligt potatis och andra grönsaker åt dem och voro dem på alla sätt behjelpiga. Vänner i granskapet bevisade dem ock mycken hjälp och kärlek. Herren löne dem alla efter sitt löfte!

Vid denna tid lades det oss på hjertat att tala vid Herren om att få ett barnhem stadigvarande på landet, der barnen kunde vänjas vid landets enklare vanor och blifva öfvade i landtliga sysslor. Stället i W. var dock dertill icke lämpligt.

Då det fjerde barnhemmet kom in till staden hösten 1886, såg det ju icke lofvande ut. Rum hade blifvit hyrda i samma hus som "Ettan", men den utlofvade reparationen hade blifvit försenad; väggarne voro så när tomma och kassan likaså. Barnens tro kom oss då, såsom flera gånger förut, till hjälp. Då de höra sina "mostrar" bedja om penningar eller andra förnödenheter, gå de stundom sjelfmant tillsammans och bedja, och glädja sig icke litet då svar kommer. Då någon en dag var bekymrad öfver kassans tillstånd med anledning af det blifvande tackmötet, sade en af våra små: "Någon har sagt: Har du för litet för två, så duka för tre, så räcker det, till", (syftande på enkan i Zarpath, som herbergerade profeten Elia). Och vi fingo erfara detta. Med tackmötet korn välsignelse till alla hemmen. Våra systrar, som kommo "hem", hade med sig "förning", som vittnade om kärlekens omtänksa, mhet:

smör, bröd, ost, lingon m. m. En dag under mötet kom till barnhemmet N:o 2 en hel låda full med alldeles nya skodon åt alla barnen afpassade efter deras ålder, äfvensom ett par till husmodern; dermed följde en öfverkorsad räkning uppgående till 83 kr. Berren vare tack! Sådant värmer hjertat och gifver ny lust att "löpa och icke förtrötta". Samtidigt kom ett stort paket med små virkade yllekäddningar till de minsta barnen, hvilken stora kärleksgåfva hvarje höst af samma vän förnyats intill denna dag jemte kärleksfulla bref, vittnande om huru *gerna* hon med detta arbete tjenar Herren och hans små vid Hvita Bergen. Det nya hemmet blef icke utan sin andel af välsignelsen. En dag kom ett godt, nytt, hemväft ylletyg med påskrift: "till det nya barnhemmet." Glädjen blef stor bland små och stora. Då kappor fattades åt barnen kom en barnkappa ända ifrån Malmö, o. s. v. En dag kom någon med förfrågan om vi ville mottaga "litet gammalt skräp, som ju kunde duga till bränsle, om ej till annat". Vi tackade — och fingo till vår öfverraskning en mängd användbara saker, just passande att fylla inånga af "Fyrans" behof.

Julen kom — men kassan var åter tom; vi kornmo öfverens att icke vänta julgåfvor och att icke baka pepparkakor m. m. på något af hemmen. Behofven framlades i bön till vår Fader. Se här huru han svarade: Dagen före julafton kom 1,000 kr. från "onämnd", jemte flera mindre summor. Samma dag på aftonen kom en nu hemgången barnens synnerliga vän med en storartad julförning från en vänlig gifvare: 4 st. bläckaskar med "eakes", julgranskonfekt, en hel russinlåda m. m. Ja, vi hafva icke någon jul haft en sådan rik tillgång på "namn". Alla hemmen fingo sin rikliga del. Lika rikligt försågo våra vänner alla barnen, små och stora, med goda klädesplagg, linnen, förkläden strumpor m. m. Att sålunda rikligt förse en allfort växande familj (julen 1886 voro barnen 60), är icke detta ett verkligt *Guds verk*? Äfven denna gång fingo vi betala hyran i rätt tid och sluta året utan skuld. *Hans namn* vare pris!

Vi fingo fira helg i stor frid och fröjd öfver Guds välgärningar och hade äfven glädjen att få dela med

oss åt våra grannar. D. 10 Jan. hade vi "bjudning" på missionshemmet för omkring 150 personer, största delen boende der i huset. Vår rymliga sal var alldeles full, ändock barnen ej voro med, hvilka fingo sin särskilda dag. Detta hem har verkligen en missionsplats, då inom samma gård bo 52 hushåll. Det är kärt att se huru vi vunnit deras förtroende. Dock hafva "fattigbjudningarna" tagit en annan gestalt mot den första tiden. Den förr så outhärliga risgrynsgröten är utbytt mot kaffe; Herren visar hvad som på olika tider är bäst. Bibelqvinnorna tjenade med fröjd. För några af dem var denna slags gudstjenst alldeles ny.

Följande afton hade vi fest för våra söndagsskolebarn.

Några vintrar hafva bibelqvinnorna haft söndagsskola ute i barackerna m. fl. ställen, der barnen aldrig besökt någon söndagsskola. Festen har då varit gemensam på missionshemmet, der ända till 130 barn varit samlade. Då dessa barn efterhand blifvit förda till ordnade söndagsskolor, har detta arbete blifvit öfverflödigt.

Ehuru sammankomsterna i allmänhet varit mindre störda än förr, har dock störande uppträden förekommit och nya orostiftare infunnit sig. På nyåret 1891 började derfor en broder att på missionshemmet hafva "gossbjudningar" för 10 stycken hvarannan vecka, då han efter trakteringen talat till dem gemensamt och enskildt om Herren. Dessa möten hade förra vintern god verkan och få de genom Guds nåd äfven detta år fortfara.

Att här uppräknat alla våra erfarenheter under dessa 15 år är icke möjligt och utrymmet räcker icke till? Visserligen hafva vi haft pröfvande tider — vi hafva gått genom djupa vatten, vi hafva haft nöd af åtskilliga slag, men Israels Gud har fört oss igenom och i rätt tid har han kommit med hjälpen. Hösten 1888 var en sådan tid, hans hand dröjde då längre än vanligt och vi började fråga hvad han menade. Men han lade några vänner på hjertat att hjälpa oss och — arbetet fick fortsätta utan afbrott. Vi hafva ock haft sjukdomsnöd. Vintern

1887 härjade difteri bland barnen och Herren hemtade hem en liten ros. Vintern 1891 härjade messling såsom en farsot i hufvudstaden bland barnen och vi hade vår del — 12 lågo på en gång till sångs på tvenne af hemmen, och på ett af hemmen hemtades en liten hem — men ägan varade icke länge. Herren höll sina skyddande modersvingar öfver oss. Hans hjälp är ljuftig. Hans fostran dyrbar. Han har icke låtit oss ligga under bördan i nödstider utan har tagit oss upp på sina starka örnavingar och burit oss öfver svårigheternas djup och brant. Hans namn är ljufligt. Det är en kostelig ting att lofva honom. Lofsång höfves Guds hemätvandrande folk!

Till besvärigheterna i arbetet hör att säga "nej" åt alla som vilja hafva barn till våra hem, stundom måste många få afslag samma dag. På våren 1887 utvidgades Barnhemmet N:o 4 med ännu tvenne rum.

En af de svåraste ledsamheter vi haft i vårt arbete var då huset 51 B, Vermdögatan, der tvenne af våra barnhem funnit tillflykt, öfvergick till en ny egare, som dit intog en mängd löst folk, hvarigenom detta hus blef allt annat än tjenligt till barnhem. Vi började bedja Herren om en passande bostad för våra barn.

Alltsedan arbetets början hade ett litet hus i närheten af bibelqvinnohemmet väckt vår uppmärksamhet såsom särskildt passande för ett barnhem. Det hade icke varit att hyra. En dag, efter ett besök på "Ettan" kändes nöden utsägligt skriande och behovet af förändrad bostad frambärs i verklig hjerteångest inför vårt lifs Gud.

Herren svarade genom att så kraftigt påminna om det lilla huset, att vi genast gingo dit, och se — der står med stora ord: "*Att hyra*". Egaren besöktes. Villkoren voro ganska dryga: 1,000 kr. i hyra, och reparation bekostad af hyresgästen. Förmånerna voro dock så stora att alla betänkligheter måste vika och kontraktet uppsattes. Då reparation emellertid blef dyrare än man först tänkt, blef det en tid af djup nöd, men Herren var när i nöden och gaf förvissning om att saken verkligen var från honom. Huru Ijnflig är icke hans hugsvalelse och tröst! De nya behofven öfverfemnades med barnsligt förtroende i hans händer, och vi kommo icke

på skam. Den nya bostaden för *barnhemmet N:o 1*, 36 Bondegatan, är en ny minnessten af Guds trofasthet och faderonisorg. Hemmet har här en egen liten byggnad, med landtligt läge i en stor trädgård, högt belägen med frisk luft från tvenne sjöar. På nedre botten finnes en särskildt *skolsal*, hvilken icke, såsom förut,, behöfver begagnas, såsom sofrum, och hvilken under sommarloftet är ett utmärkt arbetsrum. Här finnes äfven en god bagarstuga, der flera af hemmen sjelfva baka sitt bröd. Allt goda gåfvor: af vår Fader, för hvilka vi af hjertat hembära honom tack! Med alla dessa förmåner var ju hyran ännu dryg — men huru underligt hjälper icke Herren! Våren 1891 inköptes egendomen af Stockholms stad, som 1 oktober samma år nedsatte hyran till 500 kr. Hvilken Gud är såsom vår?

Sedan "*Ettan*" sålunda genom Guds nåd fått ett så godt "bo", återstod att bedja om samma förmån för "*Fyran*", som ännu bodde qvar. Behofvet var stort, och vi lade fram det för vår Fader. Svaret kom från ett alldeles oväntadt håll. Jultiden 1890 fingo vi nemligen anbud på fria husrum till våren för ett af barnhemmen på en vacker egendom på landet, *Edesta*, en half mil från Mölnbo station. Den önskan vi länge haft att flytta en del af våra barn på landet, blef det härigenom möjligt att förverkliga. Det gick dock icke utan öfhing för tron, ty oaktadt löftet om fri bostad tills vidare, så voro omkostnaderna icke små. Utom flyttnings- och reseomkostnaderna fordrade det större utrymmet åtskilliga nya förnödenheter, men Herren hjälpte härligen igenom. Den dag, då en mängd upphandlingar skulle göras, var minnesrik för all den vänlighet hvarmed man kom oss till mötes. Det gick med verklig lust att köpa. Herren var med och böjde hjertan, och vi fingo göra det åt *honom*.

Till barnens utrustning skänkte en vän ett helt stycke godt bomullstyg. En annan vän skänkte samtidigt alla hemmen utmärkta, emaljerade kokkärl. En barnens vän gaf 100 kr. En liten barnförening öfverraskade oss med sin kärlekstjenst. Ej nog med att de med största flit och intresse på sina lediga stunder sytt åt våra små barn så många nyttiga saker, de föranstaltade äfven en för-

säljning pingstafton, som inbringade ej mindre än 400 kr., hvaraf 10 kr. användes till en liten fest på barnhemmet N:o 1 för alla barnen. Hjelpen kom i rätt tid såsom svar på bön. Tvenne föregående år hafva några andra unga vänner kommit oss till stor hjälp genom att de på vintern hafva haft en syförening jemte försäljning, som Gud rikligen välsignat.

Hvilket af de fyra barnhemmen skulle flytta ut? På alla barnhemmen finnas barn af olika åldrar från små två-åringar till dem som äro 15 å 16 år, men som "*Tvåan*" t. n. har de flesta något uppvuxna flickor, och dess husmoder särskildt bedit Gud om ett hem på landet för sina barn, sågo vi det vara för "*Tvåan*" Herren beredt rum derute. "*Fyran*" fick då intaga "*Tvåans*" plats och sålunda hörde Herren på dubbelt sätt våra böner och fyllde våra behov. Hans namn vare pris!

Den 19 Maj firades en liten afskedsfest på "*Tvåan*". En broder gaf till minnesord: "*Immanuel*", "*Halleluja*", och inristade dem så mycket djupare i hjerta och minne genom att lemna dem, återgifna i tryck på tvenne vackra taflor, prydnader i det nya hemmet på landet.

Den 29 maj detta år bar den käre Herren vår barnaskara på sina örnavingar ut till sitt hem på landet. Vädret var det aldra ljufligaste. Sakerna sändes dagen förut och barnen fördelades den sista natten på de andra hemmen. För större delen bäddades syskonbädd på golfvet i skolsalen på "*Ettan*". Barnen och deras

rönte den största vänlighet på vägen, och vid Mölnbo station hemtades de, sedan de ätit middag i gröngräset, i en stor höskrinda jemte ett annat åkdon. Intet af sakerna hade gått sönder på vägen, t. o. m. ett stort skåp med glasdörrar kom välbehållet fram.

Hemmet vid Edesta är utmärkt trefligt. Huset är genom tillbyggnad ganska rikt på rum, men bibehåller dock ett anspråkslöst yttre, väl passande för ett barnhem. Barnens arbetsrum är stort, ljus och trefligt. Ett större samlingsrum finnes, särdeles passande för bönestunder, då våra grannar kunna inbjudas. Trädgården är stor; en kulla har under sommaren arbetat der med all flit och trohet och ett af de större barnen har haft sin tur att vara behjelpig. Några hafva fått deltaga

i utarbete, afpassadt efter deras krafter. De större barnen få så väl på landet som i staden deltaga i alla inom hus förefallande göromål samt sy och laga kläder m. m. De största få lära att väfva. Vi hoppas få fostra dem till dugliga tjenarinnor

Herren fostre de kära barnen, sitt namn till pris, till nyttiga tjenarinhor här och till evighetsarvingar *derhemmal* Åran och loftet tillkomme vår Gud och Lammet nu och i evighet!

Öfverblick öfver Hemmen vid Hvita Bergen
hösten 1891.

Bibelqvinnohemmet, 104 Skånegatan: Förestånderskan, hennes medhjelparinna, husmoder och 10 elever.

Missionshemmet, 55 Vermdögatan: Husmoder, en lärarinna och 8 elever.

Skyddshemmet, 53 Vermdögatan: Husmoder, tvenne bibelqvinnor (en för tvätten samt en för hushållet), 22 skyddslingar, en trädgårdsmästare med hustru, en bibelqvinna, som biträder med sömnad vid alla hemmen.

Barnhemmet N:o 1, 36 Bondegatan: Husmoder, hennes biträde och 20 barn.

Barnhemmet N:o 2, utflyttadt till Edesta, en half mil från Mölnbo station: Husmoder, hennes biträde, en äldre bibelqvinna och 22 barn.

Barnhemmet N:o 3, 53 Vermdögatan (lilla huset vid gatan): Husmoder med 11 barn.

Barnhemmet N:o 4, 2 Barnängs tvärgränd: Husmoder, hennes biträde, en lärarinna och 18 barn.

Alla hemmen tillsammans 131 personer.

Under de 15 år arbetet fortgått hafva 213 elever genomgått kursen vid Hvita Bergen, 24 för yttre missionen och 189 för vårt land. Af de sistnämnda hafva 20 ingått äktenskap. Af alla gemensamt äro 10 hemförlofvade att hvila från deras arbete, och deras geringar följa dem efter. 78 äro f. n. i hemlandet ute i arbete bland barn, sjuka, fattiga, ja behöfvande af alla slag. De äro anställda vid barnhem, skyddshem, fattigårdar, sjömanshem, barnkrubbor, sjukhus m. m. O, må de alla komma med glädje och bära sina kärftar!

På *Skyddshemmet* har från år 1879 (då det nya hemmet började) till hösten 1891 varit intagna 271 qvinnor, af hvilka 99 varit i fängelse.

103 hafva utgått i tjänst,
11 hafva ingått äktenskap,
13 hafva återvändt till sin hemort,
10 äro döda.

Som barnen vanligen mottagas ganska små, hafva från barnhemmen icke flera än 11 utgått i plats. Herren vare lof, de hafva fått goda platser och hafva icke ännu varit oss annat än till glädje. Herren bevara dem i sin fruktan!

Vid räkenskapernas afslutande för 1890 uppgingo utgifterna för alla hemmen till 27,128 kr. 59 öre.

Behållningen till 1891 utgjorde för alla hemmen 47 kr. 99 öre.

Hyran utgör, efter de betydliga nedsättningar staden benäget beviljat och under det vi få hafva *barnhemmet N:o 2* hyresfritt

• 4,650 kronor.

Med tacksamhet erkänna vi deh hjälp Stockholms stads Fattigvårdsnämnd benäget beviljat våra barnhem, begynnande år 1884 med 1,000 kr., hvilket bidrag efter-

hand ökats så att åren 1890 och 1891 varit oss beviljade 4,000 kr. pr år, dock endast för ett år i sänder. Vi äro af hjertat tacksamma för denna hjälp, så väl för den goda handräckning den utgör vid hyrans erläggande för hvarje kvartal, som för det erkännande stadens myndigheter härigenom gifva vårt arbete bland nödens och lastens barn.

Vi hafva ock, genom vänners försorg, som under vintern hafva en syförening för arbetet vid Hvita Bergen, hvarje vår och höst haft en försäljning, hvartill många vänner i kärlek lemnat bidrag och hvartill en syförening på missionshemmet flitigt medverkat. Netto-behållningen under år 1890 uppgick till 3,518 kronor. * Dessa försäljningar hafva särskildt. för barnen varit riktiga festedagar, och har Herrens Ande ofta förnimbart varit nära.

Att arbetet nu i 15 år fått fortfara och hvarje år fått sluta utan skuld, med några få kronors öfverskott, är en nåd, för hvilken vi af innersta bjerta hembära vår Fader ära och lof!

Vi bedja honom också hjertligt om rik välsignelse öfver . alla dem som i kärleken kommit oss till hjälp. Någon gång, då hjälpen dröjt, ha vi stått frågande om någon gren af arbetet borde nedläggas — men alltid har Herren, efter trosproftet, kommit med så mycket härligare hjälp, hvarigenom vi, under hans välbehag, kunnat ej allenast fortsätta utan äfven öka arbetet intill denna dag. Särskildt erinna vi oss tvenne gånger, då en okänd vän "Herren känner sina" skänkte den ena gången 500. kr., den andra 1,000 kr. Vi kunna icke uppräknå alla dyrbara, minnesrika bönhörelser, men de stå upptecknade i *Guds bok*. Må de ock stå upptecknade i våra hjertan såsom "*hjelpostenar*" att icke fälla modet, om Herren en annan gång skulle behaga dröja med sin hjälp!

15 är — huru kort synes icke detta lilla "vägstycke" vara, då det är tillryggalagdt, men o, huru många minnesstenar har det ej af Guds trofasthet! Icke endast med afseende på penningar — o nej, allt, allt är gåfvor af hans fadershand, medhjelparinnor, som vilja *tjena honom*, helsa, själs- och kroppskraf-

ter, nåd att hålla ut med gladt mod, trofasta vänner, passande hus till hemmen — ja, hvem kan upp-räkna alla vår "Guds välgerningar? De äro flere än sanden i hafvet — för att icke nämna de *dagliga* välgerningarna att han förlåter synder och *helår brister*. Huru har icke vår klenro kommit på skam! O, må vi aldrig mera göra vår Gud beroende af tid, rum och omständigheter! Må vi aldrig misströsta, äfven om han skulle dröja! Må vi icke heller glömma att det är *här*, i vårt älskade fädernesland, han bevisat sig så *rik!* Må vi aldrig kalla vårt land fattigt. Det är öfvermåttan "*rikt,*" rikt på villiga hjertan, rikt på personliga krafter, rikt på medel, att uppfylla alla behof i Herrens saliga tjänst! Gud har bevisat sig rik i sina barn i vårt land. Må han också få bevisa sig rik i oss, så att vi äro rika på hans lof, rika i lydnad för hans Ande och ord, att *hans namn* må förhärligas den korta lilla arbetstiden, och vi finnas trogna och vakande, *när han kommer!*